

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ
ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
ЗА 2017. ГОДИНУ**

Београд, март 2018. године

САДРЖАЈ

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ДРУШТВУ	4
2. УПРАВЉАЧКА СТРУКТУРА	10
3. ВЛАСНИЧКА СТРУКТУРА	10
4. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА.....	10
5. Наставак пословања у складу са начелом сталности (Going Concern)	11
6. ГРЕШКЕ ИЗ ПРЕТХОДНОГ ПЕРИОДА, МАТЕРИЈАЛНОСТ ГРЕШКЕ И КОРЕКЦИЈА ПОЧЕТНОГ СТАЊА.....	13
6.1. Грешке из претходног периода које нису материјално значајне	13
7. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА.....	15
7.1. Процењивање	15
7.2. Ефекти курсева страних валута	16
7.3. Приходи	16
7.4. Државна давања	17
7.5. Расходи	18
7.6. Камата и други трошкови позајмљивања	18
7.7. Порез на добитак	18
7.8. Нематеријална улагања	20
7.9. Некретнине, постројења и опрема	21
7.10. Амортизација нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	23
7.11. Умањење вредности нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	24
7.12. Инвестиционе некретнине	25
7.13. Залихе	25
7.14. Финансијски инструменти.....	27
7.15. Готовина и готовински еквиваленти	30
7.16. Краткорочна потраживања	30
7.17. Финансијски пласмани	31
7.18. Обавезе.....	32
7.19. Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина	32
7.20. Накнаде запосленима	34
8. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА	36
9. ФИНАНСИЈСКИ РИЗИЦИ И УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА У ДРУШТВУ.....	37
9.1. Кредитни ризик	38
9.2. Тржишни ризик	40
9.3. Ризик ликвидности	46
9.4. Управљање ризиком капитала	48
10. БИЛАНС УСПЕХА.....	49
10.1. Приходи од продаје.....	49
10.2. Други пословни приходи.....	49
10.3. Приходи од повећања (смањења) вредности залиха учинака	50
10.4. Трошкови материјала и трошкови горива и енергије	51
10.5. Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи.....	51
10.6. Трошкови производних услуга	52
10.7. Трошкови дугорочних резервисања	53
10.8. Нематеријални трошкови.....	53
10.9. Финансијски приходи	54
10.10. Финансијски расходи	55
10.11. Остали приходи	55
10.12. Приходи од усклађивања вредности имовине	56
10.13. Остали расходи	56

10.14.	Расходи од усклађивања вредности имовине.....	57
10.15.	Порез на добитак и нето губитак.....	57
10.15.1.	Усаглашавање добитка пре опорезивања и пореске основице	57
10.15.2.	Порески губици исказани у Пореским билансима	58
10.15.3.	Порески кредити по годинама	58
11.	БИЛАНС СТАЊА	59
11.1.	Нематеријална имовина	59
11.2.	Некретнине, постројења и опрема.....	60
11.3.	Инвестиционе некретнине.....	61
11.4.	Дугорочни финансијски пласмани	62
11.5.	Сумњива и спорна потраживања	63
11.6.	Залихе и дати аванси	64
11.7.	Краткорочна потраживања	65
11.8.	Краткорочни финансијски пласмани	65
11.9.	Готовина и готовински еквиваленти	66
11.10.	Активна временска разграничења	66
11.11.	Капитал	66
11.12.	Дугорочна резервисања	67
11.13.	Дугорочне обавезе	69
11.14.	Краткорочне финансијске обавезе.....	69
11.15.	Обавезе из пословања	70
11.16.	Остале краткорочне обавезе и ПВР.....	70
11.17.	Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода	71
11.18.	Одложене пореске обавезе и одложена пореска средства	71
11.19.	Усаглашавање потраживања и обавеза.....	72
11.20.	Ванбилансна актива и ванбилансна пасива	73
13.	ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ И ПОТЕНЦИЈАЛНА СРЕДСТВА	77
14.	ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА СТАЊА	77
15.	ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ.....	78
16.	УСВАЈАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА	78

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ДРУШТВУ

ГАЛЕНИКА АД БЕОГРАД (у наставку: Друштво) је у Агенцији за привредне регистре регистрована као акционарско друштво за производњу лекова, дентала, антибиотика, фармацеутских сировина, парафармацеутике, ветеринарских производа и адитива.

Општи подаци о Друштву

Седиште	Батајнички друм бб, Београд, Србија
Матични број	07726325
Шифра и назив делатности	2120 - производња фармацеутских препарата
Порески идентификациони број	100001038

Релевантне правне чињенице везане за **историјат Друштва** су следеће:

- Друштво је, као прва фабрика фармацеутских производа у ФНРЈ, одлуком Привредног Савета ФНРЈ, основано 18. јула 1945. године, под називом “Фабрика фармацеутских и хемијских производа Галеника”;
- Друштво је 1961. године променило назив у “ГАЛЕНИКА - фармацеутско хемијска индустрија”, Београд;
- У 1991. години Друштво је променило статус и организовано је као “Холдинг друштво ГАЛЕНИКА Београд - Земун” са деоничарским друштвима;
- Деоничарско друштво “ICN Галеника” за производњу лекова, дентала, антибиотика, фармацеутских сировина, парафармацеутике, ветеринарских производа и адитива; основано је 30. априла 1991. године са капиталом од 360 милиона УСД (оснивачи су били: SPI PHARMACEUTICALS INC., корпорација из САД, Delaware, са 75% капитала; и Холдинг друштво “Галеника” Београд - Земун, са 25% капитала);
- Решењем Привредног суда у Београду од 07.04.1997. године, „ICN Галеника“ је променила назив у Акционарско друштво “ICN Југославија” (одлуком Привредног суда број 5189/99 утврђена је нова вредност капитала од 140 милиона УСД и процентуално учешће оснивача, и то: SPI PHARMACEUTICALS INC., корпорација из САД, Delaware, са 35,714%; и Републички завод за здравствено осигурање, Београд, са 64,286%);
- Акционарско друштво “ICN Југославија” је 15.03.1999. године променило назив у Акционарско друштво “Галеника” за производњу лекова, дентала, антибиотика, фармацеутских сировина, парафармацеутике, ветеринарских производа и адитива, Београд;
- Агенција за привредне регистре је 02.06.2006. године донела Решење број 126573/2006 да се у Регистар привредних субјеката као власник упише Републички завод за здравствено осигурање Београд са капиталом од 140 милиона УСД;

- Решењем Агенције за привредне регистре број БД 10788/2007 од 12.03.2007. године извршена је измена правне форме у Затворено акционарско друштво;
- Уговором о преносу акција „Галеника“ а.д. од 24.12.2008. године, закљученог између Републике Србије, као примаоца акција, и Републичког завода за здравствено осигурање, као преносиоца акција, извршен је упис промене власника (оснивача) у Регистру привредних субјеката;
- Влада Републике Србије је донела одлуку о повећању имовине Акционарског фонда и преносу акција без надокнаде запосленима и бившим запосленима „Галеника“ а.д., Београд (која је објављена у „Службеном гласнику број 95/2010“ од 17.12.2010. године) мали акционари су уписани у ЦРХОВ у укупној вредности сса 15% капитала;
- Закључком Владе Републике Србије од 18.02.2013. конституисана је Скупштина акционара, а 28.02.2013. усвојен је Статут и Оснивачки акт друштва и именовани чланови Надзорног одбора;
- Дана 11. јула 2017. године Влада Републике Србије донела је Закључак 05 Број: 023-6389/2017-1 којим је одређено да се поступак приватизације Друштва спроводи моделом продаје капитала и методом јавног прикупљања понуда са јавним надметањем. У складу са Закључком, а по основу Закона о приватизацији (Сл. гласник РС бр. 83/14, 46/15, 112/15 и 20/16), дефинисане су и мере за припрему и растерећење обавеза Друштва и то претварање дуга у трајни улог и условни отпис дуга државних поверилаца.
- Сходно Закључку, Субјект приватизације је са повериоцима Министарство финансија — Управа за јавни дуг Републике Србије и ЈП Србијагас, Нови Сад покренуо неопходне активности у циљу спровођења конверзије. Обавезе Друштва према Министарству финансија — Управи за јавни дуг Републике Србије, са стањем на дан децембар 2016. године, износиле су РСД 10,901,639 хиљада и потврђене су од стране Министарства финансија — Управе за јавни дуг Републике Србије дана 19. јула 2017. године. Обавезе Друштва према ЈП Србијагас, Нови Сад, са стањем на дан 31. децембар 2016. године, износиле РСД 3,794,376 хиљада и потврђене су независном потврдом стања од стране ЈП Србијагас, Нови Сад дана 19. јула 2017. године.
- У складу са наведеним, Влада Републике Србије је на својој седници одржаној 4. августа 2017.године, донела Закључак 05 Број 023-7344/2017-1 о одређивању мера за припрему и растерећење субјекта приватизације ГАЛЕНИКА АД БЕОГРАД, где се у Тачци 3. каже да су државни повериоци дужни да Субјекту приватизације и његовим зависним друштвима отпишу дуг са стањем на дан 31. децембар последње пословне године, ако се у поступку приватизације прода капитал Субјекта приватизације.
- Дана 02.11.2017.године, потписивањем Уговора о продаји капитала АД ГАЛЕНИКА између Републике Србије, Министарства привреде и Купца: AELIUS S.A.R.L. Луксембург, поступак приватизације је успешно окончан и тиме испуњен одложни

услов за спровођење мера растеређења обавеза Друштва и његових зависних предузећа, у складу са истим предузете су мере да државни повериоци донесу одлуке о отпису обавеза.

Сходно регистрацији у Агенцији за Привредне регистре, **основна делатност Друштва** је производња лекова, дентала, антибиотика, фармацеутских сировина, парафармацеутике, ветеринарских производа и адитива. Прецизније, основна делатност Друштва се односи на производњу широког спектра генеричких фармацеутских производа, који се могу поделити у следеће групе:

- лекови (хумани и ветеринарски),
- дијететски производи (витаминско-минерални производи и биљни препарати),
- медицинска средства (дентални производи и медицински фластери),
- средства опште употребе и
- фармацеутске сировине.

Од наведених група фармацеутских производа које су садржане у производном асортиману Друштва, сходно учешћу у укупном приходу, најзначајнији су разноврсни **лекови**, као што су: лекови за лечење болести крви и крвотворних органа, лекови који делују на кардиоваскуларни систем, лекови за лечење болести коже и поткожног ткива, лекови за лечење генитоуринарног система и полне хормоне, хормонски препарати за системску примену, антиинфективни лекови за системску примену, лекови за болести коштаног мишићног система, лекови који делују на нервни систем, антипаразитни производи, лекови за лечење болести респираторног система итд.

У прилог констатације да је производни асортиман Друштва изузетно диверсификован, додатно се може навести податак да Друштво у свом производном асортиману поседује преко 250 производа у различитим фармацеутским облицима, дозама и паковањима, као и податак да, поред 180 признатих патената у прошлости од оснивања, Друштво данас има 6 патената за снази и власник је 344 жига регистрованих у РС, али и на другим територијама, тако да у земљи и иностранству има на снази 1198 жигова на различитим територијама, од којих је један део регистрован национално (у Русији 9, Македонији 86, у Босни и Херцеговини 61 и у Црној Гори 226 жигова), а преко Светске организације за интелектуалну својину („WIPO“), регистровано је 125 жигова за 472 територија.

Производне технологије које се примењују у Друштву су резултат сопственог развоја, као и дугогодишње сарадње са лиценцим партнерима, као што је „*Hoffmann La Roche*“.

Лицензни производи се производе за домаће тржиште, производњом готових производа или паковањем готових производа купљених од лиценцних партнера. Највећи проценат лиценцних производа се продаје под брендом Друштва.

Технолошки процеси у производњи се обављају у савременим условима, прилагођени специфичним захтевима фармацеутских технологија, организовани у оквиру четири фабрике:

- Фабрика чврстих фармацеутских препарата,
- Фабрика лекова,
- Фабрика парафармацеутике и
- Фабрика денталних производа

Са аспекта производних погона, производна структура и годишњи производни капацитети Галенике су следећи:

У оквиру **Фабрике чврстих фармацеутских препарата**, инсталиран је капацитет од 40 милиона паковања, што одговара 1,6 милијарди таблета / капсула пројектован на асортиману од 77 производа (68 у облику таблета и 9 у облику капсула). Од отпочињања рада фабрике 2010. године, закључно са 2017. годином извршени су трансфери технологија за укупно 90 производа, 71 лекова и 19 дијететских средстава и пријављене варијације Агенцији за лекове (три валидационе серије за сваки производ).

У **Фабрици лекова** процес производње је организован у три производна погона:

- У оквиру Погона ампула и солуција се на три линије секундарно пакују ампулирани производи, бочице за парентералну примену и капи за очи. Инсталиран капацитет је 3,8 милиона паковања.
- У оквиру Погона течних и получврстих препарата производе се: сирупи у облику раствора и суспензија (инсталирани капацитет је 4 милиона паковања), медицински гелови, креме и масти (инсталирани капацитет је 9,5 милиона паковања); и супозиторије и вагиторије (инсталирани капацитет је 500.000 паковања).
- У оквиру Погона таблета и секундарног паковања производе се: таблете и филм таблете. Инсталирани капацитет је 3 милиона паковања. Секундарно се пакују β -лактамски производи обезбеђени из услужне производње (инсталирани капацитет је 3 милиона паковања).

Производна структура и годишњи производни капацитети **Фабрике парафармацеутике** по производним погонима износе:

- У оквиру Погона фластера и техничких трака производе се фиксациони фластери, медицински фластери и специјални фластери (инсталирани капацитет је 8 милиона паковања).
- У оквиру Погона хранљивих производа пакују се инстант гранулати и инстант прахови (инсталирани капацитет је 4,400 милиона паковања).

- У оквиру Погона пробиотика производе се капсуле (инсталирани капацитет је 75.000 паковања).

У Фабрици денталних производа се производе разноврсни производи, чији су годишњи капацитети следећи:

- денталне легуре - амалгам (капацитет 19.800 пак),
- денталне легуре (капацитет 30.800 пак),
- акрилатни зуби (капацитет 79.200 гарнитура),
- дентални производи - прашкови (капацитет 132.000 пак),
- дентални производи - пасте (капацитет 165.000 пак),
- дентални производи - раствори (капацитет 231.000 пак),
- дентални воскови и термопластичне масе (капацитет 42.700 пак)
- дентални цементи (капацитет 44.000 пак) и
- секундарно паковање (115.500 пак).

ДРУШТВО поседује следеће ГМП сертификате (сертификате добре произвођачке праксе):

1. „ЕУ ГМП“ Сертификат за Фабрику чврстих фармацеутских препарата број 381-10-05/244-17-08 издат од стране ХАЛМЕД (Хрватска Агенција за лекове и медицинске производе),
2. „ГМП“ Сертификат за Фабрику чврстих фармацеутских препарата број 050/2017/ГМП издат од стране Државна служба Украјине за лекове и контролу наркотика,
3. „ГМП“ Сертификати број 31, 33, 38, 39, 43 и 49 за Фабрику лекова издати од стране Министарства здравља Републике Србије.

Осим наведених, ДРУШТВО поседује и сертификате издате од стране сертификационих тела „TÜV SÜD“ Немачка и „DNV“ Норвешка:

1. Сертификат број 12 100 36090 „ТМС“ за област развој, производња и продаја фармацеутских производа свих фармацеутских облика, денталних производа, медицинских фластера, дијететских додатака храни и производа за негу коже према стандарду ИСО 9001:2008,
2. Сертификат број 12 500 36090 „ТМС“ за област производња и продаја дијететских производа према „TÜV MS Standards HACCP“,
3. Сертификат број 249037-2017-AQ-HRV-NA-PS Rev. 0.0 за подручја развој, производња и продаја медицинских средстава за стоматолошку употребу и производња и продаја медицинских средстава за негу рана према стандарду ИСО 13485:2012,
4. ЕС Сертификат број 10452-2017-CE-HRV-NA-PS rev. 0.0 за имплементиран Систем управљања квалитетом за дизајн, производњу и преглед/испитивање готових

производа према Члану 11.3.а и Анексу II без одељка 4 (Модул Х2), Директиве 93/42/ЕЕЦ за Медицинска средства.

Тржиште Друштва се састоји од:

- домаћег тржишта (Република Србија) и
- иностраног тржишта, који укључује земље у којима Друштво извози своје лекове (Европа, Азија и Африка).

За пласман на домаћем тржишту значајно је напоменути да Друштво има **представништва** у: Београду, Новом Саду, Нишу и Крагујевцу.

За пласман на иностраном тржишту, значајна су **зависна друштва** у Подгорици и Бањалуци, и **представништва** у: Руској Федерацији (Москва), БиХ (Сарајево), Македонији (Скопље).

Друштво је матично друштво које са следећа 4 зависна друштва чини **групацију**:

- Галеника Црна Гора д.о.о., Подгорица, Црна Гора;
- Галинг д.о.о. Београд - Земун, Србија;
- Галеника Бања Лука д.о.о., Република Српска; и
- Галеника Клирит д.о.о., Србија.

Процент власништва Друштва у наведеним зависним друштвима је приказан у наредној табели.

Учешће у капиталу зависних правних лица	
Назив зависног правног лица	% власништва Галенике
Галеника Црна Гора д.о.о., Подгорица, Црна Гора	75%
Галинг д.о.о. Београд, Земун, Република Србија	100%
Галеника Бања Лука д.о.о., Република Српска	100%
Галеника Клирит д.о.о., Београд, Република Србија	100%

Друштво је, сходно критеријумима прецизираним Законом о рачуноводству разврстано у **велико правно лице**.

У Друштву је **просечан број запослених радника**, на основу стања крајем сваког месеца, износио је:

- 2017. године 1.367 и
- 2016. године 1.429.

Финансијски извештаји који су предмет ових Напомена су **појединачни финансијски извештаји Друштва** и одобрени су од стране Генералног директора Друштва.

2. УПРАВЉАЧКА СТРУКТУРА

Кључни руководећи кадар Друштва у 2017. години сачињавала су следећа лица:

- Генерални директор,
- Извршни директор за производњу, квалитет и развој пословања,

3. ВЛАСНИЧКА СТРУКТУРА

На VIII ванредној скупштини акционара Друштва одржаној 14.08.2017. године донета је Одлука о издавању III емисије обичних акција (без јавне понуде ради повећања основног капитала- конверзије дуга у капитал) у износу од 14.696.000.000, односно 1.389.036 комада.

На IX ванредној скупштини акционара Друштва одржаној 01.12.2017. године донета је Одлука о издавању IV емисије обичних акција (без јавне понуде ради повећања основног капитала- путем новчаног улога) у износу од 2.965.034,420, односно 280.249 комада.

Након повећања, уписана вредност уплаћеног основног капитал Друштва износи **28.241.035.300 РСД** и подељен је на 2.669.285 акција, номиналне вредности од 10.580 динара по акцији (ISIN: RSGLNKE09529, CFI: ESVTFR).

Власничка структура основног капитала:

- акцијски капитал **AELIUS S.A.R.L. Луксембург** (матични број Б218087) у износу од 23,690,979,340 (2.239,223 обичних акција, 83,888495%),
- акцијски капитал **Галеника ад** (акције стечене на основу члана 39. Закона о приватизацији (матични број 07726325) у износу од 2.965.034,420 (280,249 обичних акција, 10,4999029%),
- акцијски капитал **малих акционара** (запослени и бивши запослени) у износу од 1.585.021.540 (149.813 обичних акција, 5,61248%).

4. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

Финансијски извештаји Друштва су састављени у складу са **Законом о рачуноводству** (Службени гласник РС, бр. 62/2013) и другим рачуноводственим прописима који се примењују у Републици Србији.

На основу важећих рачуноводствених прописа, правна лица и предузетници у Републици Србији су у обавези да вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја врше у складу са законском и професионалном регулативом, која подразумева **Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја („Оквир“)**,

Међународне рачуноводствене стандарде („МРС“), односно Међународне стандарде финансијског извештавања („МСФИ“), као и тумачења која су саставни део стандарда.

Превод Оквира, МРС, МСФИ и тумачења, издатих од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде и Комитета за тумачења међународних стандарда финансијског извештавања, утврђује се решењем Министра финансија и објављује у Службеном гласнику РС. Међутим, до датума састављања финансијских извештаја за 2016. годину нису преведене нити објављене све важеће промене у стандардима и тумачењима.

Сходно томе, приликом састављања финансијских извештаја Друштво није у потпуности применило МРС, МСФИ и тумачења која су на снази за годину која се завршава 31. децембра 2017. године. Имајући у виду материјално значајне ефекте које одступања рачуноводствених прописа Републике Србије од МСФИ и МРС могу да имају на реалност и објективност финансијских извештаја Друштва, приложени финансијски извештаји се не могу сматрати финансијским извештајима састављеним у сагласности са МСФИ и МРС.

Финансијски извештаји су приказани у формату прописаном **Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике** (Службени гласник РС, бр. 114/2006, 119/2008, 2/2010, 101/2012, 118/2012, 3/2014, 95/2014 и 144/2014).

Финансијски извештаји су исказани у хиљадама динара (РСД), осим уколико није другачије наведено. Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији.

Финансијски извештаји су састављени по методу првобитне набавне вредности, осим уколико МСФИ не захтевају другачији основ вредновања на начин описан у значајним рачуноводственим политикама.

Од правних аката који представљају **интерну регулативу Друштва**, при састављању финансијских извештаја коришћен је актуелни Правилник о рачуноводству и рачуноводственим политикама друштва који је донет 20. новембра 2014. године, под бројем 5673 од стране Генералног директора и примењује се почевши од израде финансијских извештаја Друштва за 2014. годину. Поред наведеног, коришћена су и друга интерна акта Друштва, као што је, на пример, Колективни уговор Друштва.

Приложени финансијски извештаји представљају појединачне, неконсолидоване, финансијске извештаје, састављене у складу са прописима Републике Србије.

5. Наставак пословања у складу са начелом сталности (Going Concern)

Уважавањем начела сталности, финансијски извештаји се састављају под претпоставком да имовински, финансијски и приносни положај Друштва, као и економска политика земље и економске прилике у окружењу, омогућавају пословање у неограничено дугом року („**Going Concern**“ принцип).

Приложени финансијски извештаји састављени су у складу са начелом сталности пословања, што подразумева да ће Друштво учинити напор да измирује доспеле обавезе о њиховом року доспећа.

Друштво је пословало са **нето добитком** у 2017. у износу од **6.463.456 хиљада РСД** а у 2016. години са нето губитком од **1.913.313 хиљада РСД**, а на дан 31. децембра 2017. године Друштво има негативан нето обртни капитал у износу од **5.042.456 хиљада РСД**.

И поред свих тешкоћа Друштво је друго на тржишту Србије у продаји по броју паковања (учествује са 11,62%). Посматрано финансијски, трећа и учествује са 5,85%. У односу на претходну годину забележен је раст у броју паковања за 13,46%, а финансијски за 15,30%. Раст производа бржи је у односу на целокупно тржиште лекова (тржиште је порасло 3,9% у паковањима и 9,08% финансијски).

На укупном тржишту Србије је евидентан пад промета у државним апотекама од око 17%, као последица одлива рецепата у приватне апотеке, као и финансијских проблема државних апотекарских установа. У складу са тим, Галеника је у 2017 години забележила раст од 15% у приватном сектору, раст од 14% у болничком сектору, док је у државном сектору забележен пад од 25% у односу на 2016 годину.

Планом за наредну годину је предвиђен даљи раст пословних активности уз остварење следећих предуслова:

- Раст продаје од 20% по основу смањења попушта одобрених купцима;
 - Редукција нивоа залиха у веледрогеријама;
 - Очекује се драстично смањење финансијских расхода (камата), због смањене изложености Друштва позајмљеном капиталу;
 - Смањење трошкова зарада по основу смањења броја запослених са 1500 на 900 радника, мимо наведеног очекују се индиректне уштеде по овом основу и то на трошковима превоза, грејања и др;
 - Повећање бруто марже кроз смањивање попушта ка веледрогеријама;
 - Ниже цене сировина по основу преговора са добављачима, што ће се одразити и на доходност асортимана;
- Комплетирање производног асортимана лекова и увођење нових производа;

- Јачање позиције на домаћем и инотржишту, активан рад сарадника на терену, као и реализовање планираних маркетиншких активности;
- Наставиће се са процесом јачања руководећег тима и реорганизацијом организационе структуре и процеса рада у циљу ефикаснијег пословања Друштва;
- Наставиће се са контролом материјалних и нематеријалних трошкова пословања са сталном тенденцијом њиховог смањења.

Руководство Друштва има разумна очекивања да Друштво поседује довољно адекватних потенцијала да настави са пословањем у складу са начелом сталности пословања у догледној будућности.

6. ГРЕШКЕ ИЗ ПРЕТХОДНОГ ПЕРИОДА, МАТЕРИЈАЛНОСТ ГРЕШКЕ И КОРЕКЦИЈА ПОЧЕТНОГ СТАЊА

6.1. Грешке из претходног периода које нису материјално значајне

Књиговодствено обухватање исправки грешака из претходних периода је условљено материјалношћу грешке, која се у Друштву одређује сходно висини грешке у односу на укупан приход. Материјално значајном грешком се сматра грешка која је у кумулативном износу са осталим грешкама **већа од 2 % оствареног укупног прихода Друштва у претходној години.**

Накнадно *установљене грешке које нису материјално значајне* исправљају се на терет расхода, односно у корист прихода периода у којем су грешке идентификоване преко рачуна 592 и 692.

6.2. Корекција материјално значајних грешака у Друштву

При изради финансијских извештаја Друштва за 2017. годину, на основу процене руководства и захтева МРС 8, извршене су корекције у финансијским извештајима за 2016. годину и 2015. годину, односно коригован је најраније презентовани период у складу са МРС 8. Ефекти корекција приказани су у прегледима који следе, где су кроз корекцију поченог стања кориговани и упоредни подаци у билансу стања и успеха. Корекција упоредних података је извршена због **накнадног евидентирања обавезе по основу затезних камата** на дуг према **Управи за јавни дуг Републике Србије**, по основу плаћених гарантованих обавеза према комерцијалним банкама, а који се односе на раније обрачунске периоде, у износу од **386.063 хиљада динара у 2016. години, односно 201.371 хиљада динара у 2015. години.** Такође, кроз корекцију почетног стања, у најранијем презентованом периоду извршена је евидентирања обавезе по основу затезне камате према **ЈП Србијас**, а који се односе на раније обрачунске периоде, у износу од **149.148 хиљада динара у 2016. години, односно 151.935 хиљада динара у 2015. години.** Даље, кроз

корекцију почентог стања извршено је евидентирања **накнадно издатих одобрења купцима** а која се односе на 2016. годину у износу од **118.298 хиљада динара** у 2016. години

Ефекти корекције на биланс стања у 2016/2015 години

ПОЗИЦИЈА	АОП	ИЗНОС					
		Крајње стање (2016)			Почетно стање (2015)		
		Претходна година	корекција	Коригована претходна	Претходна година	корекција	Коригована претходна
Купац у земљи - матична и зависна правна лица	0052	295,482	-20,559	274,923			
Купци у земљи	0056	977,466	-97,738	879,728			
Остале дугорочне обавезе	0440	10,515,576	386,062	10,901,638	5,341,547	201,371	5,542,918
ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (затезне камате)	0459	4,184,421	149,148	4,333,569	3,568,743	151,935	3,720,678
ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА	0463	14,056,872	653,509	14,710,381	12,443,653	353,306	12,796,959

Ефекти корекције на биланс успеха за период од 01.01. до 31.12.2016. године

ПОЗИЦИЈА	АОП	Износ		
		Претходна година	корекција	Коригована претходна година
Приходи од продаје производа и услуга матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту	1010	369,730	-20,559	349,171
Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту	1014	4,739,977	-97,738	4,642,239
Расходи камата	1046	1,227,151	530,496	1,757,647
Негативне курсне разлике	1047	576,063	4,714	580,777

7. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

Основне рачуноводствене политике примењене за састављање ових финансијских извештаја наведене су у даљем тексту. Ове политике су конзистентно примењене на све приказане године, осим ако није другачије назначено.

Значајне рачуноводствене политике примењене на финансијске извештаје који су предмет ових Напомена, а које су изложене у наставку, првенствено су засноване на Правилнику о рачуноводству и рачуноводственим политикама Друштва. Ако поједини књиговодствени аспекти нису јасно прецизирани Правилником, примењене рачуноводствене политике су засноване на важећој законској, професионалној и интерној регулативи.

Од општих података напомињемо да је, у складу са МРС 21, функционална валута и валута за презентацију у финансијским извештајима Друштва динар. Поред података за текућу годину, у финансијским извештајима Друштва су као упоредни подаци исказани подаци из финансијских извештаја за 2016. годину.

При састављању финансијских извештаја уважене су релевантне одредбе МРС 10, које се односе на догађаје који настају од датума биланса стања до датума када су финансијски извештаји одобрени за објављивање. Прецизније, за ефекте догађаја који пружају доказ о околностима које су постојале на датум биланса стања, кориговани су већ признати износи у финансијским извештајима Друштва, како би се одразили корективни догађаји после биланса стања, а за ефекте догађаја који указују на околности које су настале после датума биланса стања, нису вршене корекције признатих износа, већ се, у случају да их је било, у овим Напоменама врши обелодањивање природе догађаја и процена њихових финансијских ефеката.

7.1. Процењивање

Састављање и приказивање финансијских извештаја, у складу, како са захтевима професионалне регулативе, тако и са захтевима важеће законске регулативе у Републици Србији, захтева од руководства Друштва коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки. Иако се, разумљиво, стварни будући резултати могу разликовати, процене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на датум биланса стања.

Најзначајније процене се односе на утврђивање обезвређења финансијске и нефинансијске имовине, признавање одложених пореских средстава и обавеза, утврђивање резервисања за гаранције и дефинисање претпоставки неопходних за

актуарски обрачун дугорочних накнада запосленима по основу отпремнина и јубиларних награда.

У контексту процењивања, пословна политика Друштва је, ако се фер вредност значајно разликује од књиговодствене, да обелодани информације о **фер (правичној) вредности** активе и пасиве. У Републици Србији је чест проблем са поузданом проценом фер вредности активе и пасиве услед недовољно развијеног финансијског тржишта, недостатка стабилности и ликвидности код куповине и продаје, на пример, финансијске активе и пасиве, и због тога што тржишне информације нису увек расположиве. И поред наведеног, ова проблематика у Друштву није занемарена, већ руководство врши континуиране процене, уважавајући ризике, и када се процени да је надокнадива (фер или употребна) вредност средстава у пословним књигама Друштва прецењена, врши се исправка вредности.

7.2. Ефекти курсева страних валута

Трансакције у страниј валути, при почетном признавању, евидентирају се у динарској противвредности, применом званичног средњег курса који важи на дан трансакције.

Сходно одредбама МРС 21 - Ефекти промене девизних курсева, на сваки датум биланса стања се монетарне ставке у страниј валути (девизна средства, потраживања и обавезе) прерачунавају применом важећег курса, то јест званичног средњег курса на датум биланса стања.

Курсне разлике настале по основу трансакција у страниј валути (осим за курсне разлике настале на монетарним ставкама које чине део нето инвестиција Друштва у инострано пословање, а које се обухватају сходно захтевима из МРС 21) се признају као приход или расход Друштва у периоду у којем су курсне разлике настале.

7.3. Приходи

У оквиру **пословних прихода** најзначајнији су приходи од продаје роба, производа и услуга, а као остали приходи могу да се јаве: приходи од активирања учинака и робе, повећање вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга (ако је током године дошло до смањена наведених залиха, за износ смањења се умањује укупан пословни приход), приходи од премија, дотација и сл.; и други пословни приходи.

Приходи од продаје производа и робе се признају када су кумулативно задовољени следећи услови: Друштво је на купца пренело значајне ризике и користи од власништва над производом и робом, Друштво не задржава учешће у управљању продатим производом и робом у мери која се уобичајено повезује са власништвом, нити задржава

контролу над продатим производом и робом; износ прихода се може поуздано измерити, вероватан је прилив економске користи у Друштво повезане са том трансакцијом и трошкови који су настали или ће настати у датом трансакцији се могу поуздано измерити.

Приходи од пружања услуга, сходно релевантним одредбама МРС 18 - Приходи, *приход повезан са одређеном трансакцијом се признаје према степену довршености те трансакције на датум биланса*. Резултат трансакције се може поуздано проценити: када се износ прихода може поуздано одмерити, када је вероватан прилив економских користи везаних за ту трансакцију у Друштво, када се степен довршености те трансакције на датум биланса стања може поуздано одмерити и када трошкови настали због те трансакције и трошкови завршавања трансакције могу поуздано да се одмере.

Финансијски приходи обухватају финансијске приходе од зависних и других повезаних правних лица, позитивне курсне разлике, приходе од камата и друге облике финансијских прихода.

У оквиру **осталих прихода**, поред других осталих прихода, исказују се *добици* који могу, али не морају да проистекну из уобичајених активности Друштва. Добици укључују, на пример, добитке од продаје некретнина, постројења и опреме, по већој вредности од књиговодствене у моменту продаје.

7.4. Државна давања

Државна давања представљају помоћ државе у облику преноса ресурса Друштву по основу испуњених извесних услова у прошлости или будућности, који се односе на пословне активности Друштва, а јављају се у виду: субвенција, премија, регреса, дотација и сл.

Да би се државно давање признало, неопходно је да постоји оправдана увереност да ће се Друштво придржавати услова повезаних са давањима и да ће давање бити примљено. При **признавању државних давања**, сходно одредбама МРС 20 - Рачуноводство државних давања и обелодањивање државне помоћи, **примењује се приходни приступ**, који подразумева да се давање не књижи директно у корист капитала, већ се признаје као приход током периода неопходних за сучељавање, на систематској основи, са повезаним трошковима које треба покрити из тог давања. За давања повезана са средствима која се амортизују, признавање прихода се врши у сразмери са трошковима амортизације тих средстава.

Државно давање које се прима као надокнада за настале расходе или губитке, или као директна финансијска подршка Друштву са којом нису повезани будући трошкови, признаје се као приход периода у којем се давање прима.

7.5. Расходи

Расходи представљају одливе економских користи током датог периода који резултирају смањењем капитала друштва, осим смањења које се односи на расподелу добити власницима или смањења које је последица повлачења из пословања дела капитала од стране власника. Расходи се одражавају кроз одлив средстава, смањење вредности средстава или повећање обавеза.

Расходи обухватају пословне расходе, финансијске расходе и остале расходе (укључујући и расходе по основу обезвређења имовине).

У **оквиру пословних расхода** исказује се: набавна вредност продате робе, трошкови материјала, трошкови зарада, трошкови производних услуга, нематеријални трошкови, трошкови амортизације и резервисања и др.

Финансијски расходи обухватају финансијске расходе од повезаних правних лица, негативне курсне разлике, расходе камата и друге финансијске расходе.

У оквиру осталих расхода, поред других осталих расхода, исказују се и губици који могу, али не морају, да проистекну из уобичајених активности Друштва. Губици (на пример, мањкови или губици настали продајом средстава по нижој вредности од књиговодствене) представљају смањење економских користи и као такви, по својој природи, нису различити од других расхода.

7.6. Камата и други трошкови позајмљивања

Трошкови позајмљивања су камата и други трошкови које Друштво има у вези са позајмљивањем средстава.

На основу релевантних одредби МРС 23 - Трошкови позајмљивања, камата и други трошкови позајмљивања се признају као расход у периоду у којем су настали, осим у случају када су директно приписиви стицању, изградњи или производњи одређеног средства које се квалификује (средство којем је потребан значајан временски период да би било спремно за своју намеравану употребу или продају), када се камата и други трошкови позајмљивања капитализују као део набавне вредности (цене коштања) тог средства.

7.7. Порез на добитак

Порез на добит се рачуноводствено евидентира као збир:

- текућег пореза и

- одложеног пореза.

Текући порез је износ обавезе за платив (повратив) порез на добитак који се односи на опорезиви добитак (порески губитак) за период. Другим речима, текући порез је платив порез на добитак који је утврђен у пореској пријави за порез на добит, у складу са пореским прописима.

Одложени порез се испољава у виду:

- одложених пореских средстава или
- одложених пореских обавеза.

Одложени порез се књиговодствено евидентира на основу релевантних одредби МРС 12 - Порези на добитак, којима је, између осталог, прецизирано да се *одложена пореска средства и одложене пореске обавезе не дисконтују*.

Одложена пореска средства су износи пореза на добитак надокнадиви у будућим периодима који се односе на:

- одбитне привремене разлике,
- неискоришћене пореске губитке пренете на наредни период и
- неискоришћени порески кредит пренет на наредни период.

За средства која подлежу амортизацији, одложена пореска средства признају се за све **одбитне привремене разлике** између књиговодствене вредности средстава која подлежу амортизацији и њихове пореске основице (вредности која је додељена тим средствима за пореске сврхе). Одбитна привремена разлика постоји када је књиговодствена вредност средстава мања од њихове пореске основице. У том случају се признају одложена пореска средства, под условом да се процени да је вероватно да ће у будућим периодима постојати опорезива добит за чије умањење ће Друштво моћи да искористи одложена пореска средства.

Одложено пореско средство по основу **неискоришћених пореских губитака** признаје се само уколико руководство процени да ће у наредним периодима Друштво имати опорезиву добит, која ће моћи да буде умањена по основу неискоришћених пореских губитака.

Одложено пореско средство по основу **неискоришћеног пореског кредита** за улагања у основна средства се признаје само до износа за који је вероватно да ће у будућим периодима бити остварена опорезива добит у пореском билансу, односно обрачунати порез на добит за чије умањење ће моћи да се искористи неискоришћени порески кредит.

Одложене пореске обавезе су износи пореза на добитак плативи у будућим периодима у односу на опорезиве привремене разлике.

По питању средстава која подлежу амортизацији, одложене пореске обавезе се признају увек када постоји опорезива привремена разлика између књиговодствене вредности средстава која подлежу амортизацији и њихове пореске основице. Опорезива привремена разлика настаје у случајевима када је књиговодствена вредност средстава већа од њихове пореске основице. Опорезива привремена разлика утврђује се на датум биланса стања и утврђује се применом прописане (или очекиване) пореске стопе пореза на добит Друштва на износ опорезиве привремене разлике.

7.8. Нематеријална улагања

Нематеријална улагања (имовина) су средства без физичке суштине, која се могу идентификовати, као што су: лиценце, концесије, патенти, улагања у развој, жигови и сл. Имовина испуњава критеријум могућности идентификовања када је: одвојива, односно када се може одвојити од Друштва и продати, пренети, лиценцирати, изнајмити или разменити, било појединачно или заједно са повезаним уговором, имовином или обавезом; или настаје по основу уговорних или других законских права, без обзира да ли су та права преносива или одвојива од Друштва или од других права или обавеза.

Да би се нематеријално улагање признало, неопходно је да буду испуњени захтеви прописани МРС 38 - Нематеријална имовина, односно:

- да је вероватно да ће се будуће економске користи, приписиве имовини, улити у Друштво;
- да Друштво има могућност контроле над том имовином и
- да се набавна вредност (цена коштања) може поуздано одмерити.

Књиговодствено признавање интерно генерисане нематеријалне имовине је условљено проценом да ли је резултанта:

- фазе истраживања или
- фазе развоја.

Нематеријална имовина која проистиче из *истраживања*, или из *фазе истраживања интерног пројекта*, се не признаје као нематеријално улагање. Издаци по основу истраживања, или издаци који настану у фази истраживања интерног пројекта, се признају као расход у периоду у којем су издаци настали.

Цена коштања интерно генерисане нематеријалне имовине која проистиче *из развоја* (или из фазе развоја интерног пројекта) укључује све директно приписиве трошкове неопходне за креирање, производњу и припрему имовине за функционисање на начин како је руководство Друштва предвидело.

Почетно мерење нематеријалног улагања врши се по набавној вредности (цени коштања).

Накнадно мерење нематеријалног улагања, након почетног признавања, врши се по ревалоризованој вредности, што је њена фер вредност на дан ревалоризације умањена за акумулирану амортизацију која је накнадно уследила и било какве накнаде акумулиране губитке од умањења вредности (сходно релевантним одредбама МРС 36 - Умањење вредности имовине). Изузетак од наведеног је нематеријална имовина за коју не постоји активно тржиште, која се накнадно одмерава по набавној вредности (цени коштања) умањеној за евентуалну амортизацију и губитке од умањења вредности.

Ревалоризована вредност нематеријалне имовине је њена фер вредност на дан ревалоризације, која се утврђује позивањем на активно тржиште. **Фер вредност средства**, у које спада и нематеријална имовина, је износ за који се то средство може разменити између обавештених, вољних страна у оквиру независне трансакције.

Увећање књиговодствене вредности нематеријалне имовине, као резултат ревалоризације, се признаје и акумулира у оквиру позиције ревалоризационих резерви Друштва, осим када се повећање признаје као приход Друштва у износу у којем се поништава ревалоризационо умањење исте имовине које је, као резултат ранијих процена, било претходно признато као расход Друштва.

Смањење књиговодствене вредности нематеријалне имовине као резултат ревалоризације се, за износ умањења који је до износа ревалоризационих резерви тог средства, врши умањењем потражног салда ревалоризационих резерви; док се износ умањења који је већи од износа ревалоризационих резерви тог средства признаје као расход Друштва.

Ревалоризационе резерве се преносе директно у нераспоређену добит при расходовању или отуђењу имовине, а могу да се пренесу и за разлику између обрачунате амортизације по ревалоризованој вредности и амортизације која би била обрачуната на основу набавне вредности (цене коштања).

7.9. Некретнине, постројења и опрема

Као **некретнине, постројења и опрема** признају се материјална средства која се: користе у производњи, за испоруку добара, за пружање услуга, за изнајмљивање другима, или у

административне сврхе; и за која се очекује да ће се користити дуже од једног обрачунског периода.

Наведено опште начело за признавање некретнина, постројења и опреме се не примењује само у случајевима када се ради о признавању средстава мање вредности (на пример, резервни делови и опрема за сервисирање), који се исказују на залихама. Стављањем у употребу ових средстава њихова се целокупна вредност преноси на трошкове периода.

Некретнине, постројења и опрема се признају као средство: ако је вероватно да ће се будуће економске користи повезане са тим средством приливати у Друштво и ако се набавна вредност (цена коштања) тог средства може поуздано одмерити.

Почетно мерење некретнина, постројења и опреме врши се по набавној вредности (цени коштања), која обухвата: набавну цену и све зависне трошкове набавке, то јест све директно приписиве трошкове довођења средства у стање функционалне приправности.

Накнадно мерење некретнина, постројења и опреме чија се фер вредност може поуздано одмерити, књиже се по ревалоризованом износу, који представља њихову фер вредност на датум ревалоризације умањену за накнадну акумулирану амортизацију и накнадне акумулиране губитке због умањења вредности (сходно МРС 36).

Ставке из једне групе некретнина, постројења и опреме (група некретнина, постројења и опреме сличне природе и намене у пословању Друштва; на пример, земљиште, машине, намештај, канцеларијска опрема итд.) се ревалоризују истовремено.

Увећање књиговодствене вредности некретнина, постројења и опреме, као резултат ревалоризације, се признаје и акумулира у оквиру позиције ревалоризационих резерви Друштва, осим када се повећање признаје као приход Друштва у износу у којем се поништава ревалоризационо умањење исте имовине које је, као резултат ранијих процена, било претходно признато као расход Друштва.

Смањење књиговодствене вредности некретнина постројења и опреме, као резултат ревалоризације се, за износ умањења који је до износа ревалоризационих резерви тог средства, врши умањењем потражног салда ревалоризационих резерви; док се износ умањења који је већи од износа ревалоризационих резерви тог средства признаје као расход Друштва.

Ревалоризационе резерве које се односе на некретнине, постројења и опрему се директно преносе у нераспоређену добит Друштва када средство престане да се користи у Друштву (повуче се из употребе или се отуђи). Поред наведеног, ревалоризационе резерве се могу пренети директно на нераспоређени добитак Друштва и док се некретнине, постројења и опрема користе, и то за разлику између, с једне стране, обрачунате амортизације на основу ревалоризоване вредности некретнина, постројења и

опреме и, с друге стране, амортизације која би била обрачуната на основу набавне вредности (цене коштања).

7.10. Амортизација нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме

Амортизацијом се износ средстава (нематеријалних средстава, некретнина, постројења и опреме) који се амортизује временски алоцира у току корисног века трајања средстава.

Користан век трајања средства се у Друштву одређује применом временског метода, тако да се користан век трајања средстава може разумети као временски период током којег се очекује да је средство расположиво Друштву за употребу и коришћење.

Износ који се амортизује, односно ревалоризована вредност или други износ који замењује ту вредност у финансијским извештајима Друштва, умањен за резидуалну вредност (преосталу вредност), се систематски алоцира током корисног века трајања средстава.

Резидуална вредност је процењени износ који би Друштво примило данас ако би отуђило средство, након одбијања процењених трошкова отуђења и уз претпоставку да је средство на крају корисног века трајања и у стању које се очекује на крају корисног века трајања.

Резидуална вредност и преостали корисни век трајања средстава се проверавају на крају сваке финансијске године од стране компетентних процењивача. Ако су нове процене различите од претходних процена, промена се третира променом рачуноводствене процене.

За средство прибављено путем финансијског лизинга, амортизација се обрачунава као и за друга средства, осим када се не зна да ли ће Друштво стећи право власништва над тим средством, када се средство у потпуности амортизује у краћем периоду од трајања лизинга и корисног века трајања.

Амортизација се врши **применом метода праволинијског отписа** (пропорционална метода), а обрачун амортизације почиње када средство постане расположиво за употребу, односно када се налази на локацији и у стању спремном за пословање на начин како је то предвиђено у Друштву.

Амортизација се не обрачунава за средства која временом не губе на вредности (на пример, уметничка дела) или средства која имају неограничени век трајања.

За потребе састављања пореског биланса, то јест за пореске сврхе, амортизација средстава се врши према важећим законским прописима.

7.11. Умањење вредности нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме

На сваки датум биланса стања се од стране компетентних особа, из или ван Друштва, проверава да ли постоје индиције да је књиговодствена вредност неког средства (нематеријалног средства, некретнина, постројења и опреме) умањена, то јест да ли књиговодствена вредност премашује надокнадиви износ тог средства.

Ако назнаке о умањењу вредности постоје, сходно релевантним одредбама МРС 36, врши се процена надокнадивог износа тог средства.

Надокнадиви износ је виша вредност од:

- фер вредности, умањена за трошкове продаје; и
- употребне вредности.

Фер вредност умањена за трошкове продаје је очекивана нето продајна цена тог средства, односно то је износ који се може добити продајом неког средства у независној трансакцији између упознатих, вољних страна, умањена за трошкове отуђења.

Употребна вредност је садашња вредност процењених будућих новчаних токова за које се очекује да ће настати из континуиране употребе имовине кроз њен користан век трајања, те продаје на крају века трајања. Дисконтна стопа која се користи при утврђивању садашње вредности одражава текуће тржишне процене временске вредности новца, као и ризике специфичне за то средство.

Надокнадиви износ се процењује за свако засебно средство или, ако то није могуће, за јединицу која генерише готовину којој то средство припада. Јединица која генерише готовину је најмања препознатљива група средстава која генерише приливе готовине који су у највећој мери независни од прилива готовине других средстава или група средстава.

Ако се утврди да је дошло до умањења вредности, књиговодствена вредност се своди на надокнадиви износ. Губитак због умањења се књиговодствено обухвата на следећи начин:

- у случају да је претходно за то средство формирана ревалоризациона резерва, смањивањем ревалоризационих резерви; и
- у случају да претходно за то средство није формирана ревалоризациона резерва, као расход периода.

7.12. Инвестиционе некретнине

Инвестициона некретнина је некретнина коју држи власник или корисник лизинга у оквиру финансијског лизинга у циљу остваривања прихода од закупнина, или пораста вредности капитала, или и једног и другог, а не за:

- коришћење у производњи, при набавци добара и услуга, или у административне сврхе; или
- продају у оквиру редовног пословања.

Инвестициона некретнина се, сходно одредбама из МРС 40 - Инвестиционе некретнине, признаје као средство: ако је вероватно да ће Друштво у будућности остварити економску корист од те инвестиционе некретнине; и ако се њена набавна вредност (цена коштања) може поуздано одмерити.

Почетно мерење инвестиционе некретнине приликом стицања (набавке) врши се по набавној вредности (цени коштања), при чему се зависни трошкови набавке укључују у набавну вредност.

Накнадни издатак који се односи на већ признату инвестициону некретнину приписује се исказаном износу инвестиционе некретнине ако испуњава услове да се призна као стално средство, то јест ако је век трајања издатка дужи од једног обрачунског периода, ако је вероватно да ће се будуће економске користи повезане са тим издатком приливати у Друштво и ако се набавна вредност (цена коштања) тог издатка може поуздано одмерити.

Након почетног признавања, **накнадно мерење инвестиционе некретнине** се врши по фер (поштеној) вредности, под којом се подразумева њена тржишна вредност, односно највероватнија вредност која реално може да се добије на тржишту, на дан биланса стања.

Промена фер вредности инвестиционе имовине током одређеног периода се укључује у резултат периода у којем је повећање/смањење настало.

Инвестиционе некретнине *не подлежу обрачуну амортизације нити се на њима врши процена умањења вредности имовине.*

7.13. Залихе

Залихе су средства: која се држе за продају у уобичајеном току пословања, која су у процесу производње, а намењене су за продају; или у облику основног и помоћног материјала који се троши у производном процесу или приликом пружања услуга.

Залихе обухватају: основни и помоћни материјал (укључујући и резервне делове, алат и инвентар) који ће бити искоришћени у процесу производње, недовршене производе чија је производња у току, готове производе које је произвело Друштво и робу.

Залихе се (сходно МРС 2 - Залихе) **одмеравају** по нижој вредности од:

- набавне вредности (цене коштања) и
- нето оствариве вредности.

Набавна вредност (цена коштања) обухвата све:

- трошкове набавке,
- трошкове конверзије и
- друге трошкове настале у процесу довођења залиха на садашњу локацију и стање.

Трошкови набавке материјала, који су основ за вредновање залиха материјала, обухватају набавну цену, увозне дажбине и друге фискалне издатке (осим оних које Друштво може накнадно да поврати од пореских власти, као што је, на пример, порез на додатну вредност који Друштво може одбити као претходни порез), трошкове превоза, манипулативне трошкове и друге трошкове који се могу директно приписати набавци материјала. Попуст, рабати и друге сличне ставке одузимају се при утврђивању трошкова набавке.

Вредновање изласка материјала приликом њиховог трошења врши се применом **ФИФО методе**, која полази од претпоставке да се ставке залиха материјала које су најраније набављене најраније и утроше у производном процесу.

По питању признавања средстава мање вредности (на пример, резервни делови и опрема за сервисирање), њиховим стављањем у употребу њихова целокупна вредност (100% отпис) се преноси на трошкове периода.

Трошкови конверзије и други трошкови настали у процесу довођења залиха на садашњу локацију и стање, су значајни приликом вредновања залиха недовршене производње и залиха готових производа. У ове трошкове спадају: трошкови директног рада, трошкови директног материјала и индиректни, односно општи производни трошкови.

Суштински, вредновање залиха готових производа и залиха недовршене производње настаје као резултат рачуноводства трошкова и учинака (погонско књиговодство). Прецизније, залихе недовршене производње и залихе готових производа, које настају као резултат производног процеса, воде се по стандардној цени коштања. Разлика између вредности залиха по стварној цени коштања утврђеној након погонског обрачуна и

вредности залиха по стандардној цени коштања представља одступање од цене готових производа.

Нето остварива вредност је процењена цена продаје у оквиру редовног пословања умањена за трошкове довршења и процењене трошкове неопходне за реализацију продаје. Приликом процене нето оствариве вредности полази се од најпоузданијих доказа раположивих у време процене о износима по којима се залихе могу реализовати.

Износ било ког отписа залиха на нето оствариву вредност и сви губици залиха се признају као расход у периоду у ком је настао отпис или губитак.

7.14. Финансијски инструменти

Финансијски инструменти укључују финансијска средства и обавезе које се евидентирају у билансу стања Друштва, почевши од момента када Друштво уговорним обавезама постане везано за финансијски инструмент, а закључно са губитком контроле над правима која произилазе из финансијског средства (реализацијом, истицањем, уступањем итд.), то јест са измирењем, укидањем или истицањем финансијске обавезе.

Финансијска средства и финансијске обавезе, сходно одредбама МРС 32, могу имати велики број појавних облика, као што су: готовина, инструмент капитала другог ентитета, уговорно право примања готовине, другог финансијског средства или размене финансијских средстава и обавеза са другим ентитетом који су за Друштво потенцијално повољни; уговорна обавеза давања готовине или другог финансијског средства другом ентитету, или право размењивања финансијских средстава или финансијских обавеза са другим ентитетом према потенцијално неповољним условима за Друштво итд.

Исказивање и књиговодствено евидентирање везано за финансијске инструменте је условљено њиховом класификацијом коју, сходно карактеристикама финансијских инструмента, врши руководство Друштва.

При класификацији сваког појединачног финансијског инструмента, руководство Друштва може да га класификује у једну од четири могуће врсте финансијских инструмената које су прецизиране одредбама МРС 39, и то:

- финансијско средство или финансијска обавеза по фер вредности кроз биланс успеха,
- инвестиције које се држе до доспећа,
- кредити (зајмови) и потраживања и
- финансијска средства расположива за продају.

Финансијско средство или финансијска обавеза по фер вредности кроз биланс успеха обухватају финансијска средства и обавезе чије се промене фер вредности евидентирају као приходи или расходи у билансу успеха.

Финансијско средство или финансијска обавеза класификована у ову категорију треба да испуни било који од следећих услова:

- класификовано је као оно које се држи ради трговања или
- после почетног признања назначено је да се у Друштву разврстава и исказује као финансијско средство (обавеза) кроз биланс успеха.

Финансијско средство или финансијска обавеза се класификује као оно које се држи ради трговања ако је: стечено или настало првенствено ради продаје или поновне куповине у блиској будућности, део портфеља идентификованих финансијских инструмената којима се заједно управља и за које постоји доказ о недавном актуелном моделу краткорочног остварења добитка, или дериват (осим деривата који је инструмент „хеџинга“).

Друштво може да назначи да се финансијски инструмент исказује кроз биланс успеха само када то резултира релевантнијим информацијама, будући да се елиминише или у значајној мери отклања недоследност одмеравања или признавања која би иначе настала услед одмеравања средстава или обавеза, или признавања добитака или губитака, по различитим основама; или се групом финансијских средстава, финансијских обавеза или обома управља и њихове перформансе се процењују на основу фер вредности, у складу са документованом стратегијом управљања ризиком или инвестирања, и информације о групи се интерно сачињавају према тој основи за кључне руководиоце Друштва.

Инвестиције које се држе до доспећа су недериватна финансијска средства са фиксним или одредивим исплатама и фиксним доспећем која Друштво дефинитивно намерава и може да држи до доспећа, осим оних које Друштво након почетног признавања назначи по фер вредности кроз биланс успеха или као расположиве за продају и оних која задовољавају дефиницију зајмова и потраживања.

Кредити (зајмови) и потраживања су недериватна финансијска средства Друштва са фиксним или одредивим исплатама која нису котирана на активном тржишту осим:

- средстава за која Друштво има намеру да прода одмах или у кратком року и која би онда била класификована као средства која се држе ради трговања,
- средстава која после почетног признавања Друштво назначи по фер вредности кроз биланс успеха и
- средстава за која ималац не може у значајној мери повратити своју целокупну почетну инвестицију, која ће бити класификована као расположива за продају.

Финансијска средства расположива за продају су недериватна финансијска средства која су назначена као расположива за продају и нису класификована у претходно назначене врсте финансијских инструмената.

При **почетном одмеравању** финансијског инструмента, Друштво одмеравање врши по фер вредности увећаној, у случају да финансијски инструмент није назначен за одмеравање по фер вредности са променама фер вредности кроз биланс успеха, за трошкове трансакције који се могу директно приписати стицању или емитовању финансијског средства или финансијске обавезе.

Накнадно одмеравање финансијских инструмената врши се по фер вредностима, без одузимања трошкова трансакције који могу настати продајом или при другом отуђењу, осим за следећа финансијска средства:

- зајмове и потраживања, који се одмеравају по амортизованој вредности коришћењем метода ефективне камате;
- инвестиције које се држе до доспећа, које се одмеравају по амортизованој вредности коришћењем метода ефективне камате; и
- инвестиције у инструменте капитала који немају котирану тржишну цену на активном тржишту и чија се фер вредност не може поуздано одмерити, који се одмеравају по набавној вредности.

Фер вредност средства је износ за који се средство може разменити или обавеза измирити у случају обавештених, вољних страна у оквиру независне трансакције. Ако за финансијски инструмент постоји активно тржиште, фер вредност се одређује сходно информацијама са тог тржишта; а ако не постоји активно тржиште, фер вредност се одређује техникама процене прецизираним релевантним одредбама МРС 39. Позитивни (негативни) ефекти промене фер вредности се, за финансијске инструменте исказане по фер вредности кроз биланс успеха, исказују као добитак (губитак) у периоду настанка промене; а код финансијских инструмената расположивих за продају, исказују се у оквиру нереализованих добитака/губитака по основу хартија од вредности расположивих за продају све до момента продаје, када се ефекти преносе у добитак (губитак). Изузетак од наведеног су трошкови од трајног обезвређења и девизни добици (губици) који се за финансијске инструменте класификоване као расположиве за продају одмах признају у добитак (губитак).

Амортизована вредност је садашња вредност свих очекиваних будућих готовинских исплата или примања током очекиваног рока трајања финансијског инструмента. При израчунавању амортизоване вредности финансијског инструмента користи се метод дисконтовања уз примену ефективне каматне стопе. Позитивни (негативни) ефекти промене амортизоване вредности финансијских инструмената се признају у моменту

престанка признавања финансијског инструмента, осим у случају да је дошло до умањења вредности, када се губитак одмах признаје.

7.15. Готовина и готовински еквиваленти

Најликвиднији облици финансијских средстава Друштва представљају **готовина и готовински еквиваленти**, који се процењују по номиналној, то јест по фер вредности. У оквиру готовине и готовинских еквивалената Друштва исказују се: средства на рачунима код банака, готовина у благајни и др., и високо ликвидна средства са врло кратким роком доспећа, а која се могу брзо конвертовати у готовину, уз безначајан ризик од промене вредности.

7.16. Краткорочна потраживања

Краткорочна потраживања обухватају потраживања од повезаних правних лица (зависних и придружених), као и потраживања од осталих правних и физичких лица у земљи и иностранству, по основу продаје производа, робе и услуга, за које се очекује да ће бити реализована у року од 12 месеци од датума билансирања. *Краткорочна потраживања од купаца* мере се по вредности из оригиналне фактуре. Ако се вредност у фактури исказује у страниј валути, врши се прерачунавање у функционалну валуту по средњем курсу важећем на дан трансакције. Промене девизног курса од датума трансакције до датума наплате потраживања исказују се као курсне разлике у корист прихода или на терет расхода. Потраживања исказана у страниј валути се на дан биланса стања прерачунавају према важећем средњем курсу, а курсне разлике се признају као приход или расход периода.

У Друштву се на дан биланса стања за свако појединачно потраживање врши процена реалности потраживања, као и вероватноће његове наплате, односно за свако појединачно потраживање се врши процена да ли је дошло до умањења вредности.

Приликом **процене умањења вредности потраживања**, сматра се да је Друштво претрпело губитке због умањења вредности ако постоји објективан доказ (на пример, велике финансијске тешкоће дужника, неуобичајено кршење уговора од стране дужника, потенцијално банкротство дужника и сл.) умањења вредности као резултат догађаја који се одиграо после првобитног признавања средстава и тај настанак губитка има утицај на процењене будуће токове готовине од финансијског средства или групе финансијских средстава који се могу поуздано проценити. Ако нема објективних доказа, особе које врше процену користе своје искуство и расуђивање за процену наплативости потраживања.

Ако се процени да је дошло до умањења вредности краткорочних потраживања врши се њихов:

- индиректан отпис или
- директан отпис.

Индиректан отпис потраживања од купаца, на терет расхода Друштва, се врши преко рачуна исправке вредности. Одлуку о индиректном отпису (исправци вредности) потраживања од купаца преко рачуна исправке вредности, на предлог Комисије за процену наплативости потраживања, доноси генерални директор Друштва.

Директан отпис потраживања од купаца се врши ако је ненаплативост извесна и документована (на пример, Друштво није успело судским путем да изврши наплату потраживања). Одлуку о директном отпису потраживања од купаца, на основу предлога Комисије за процену наплативости потраживања, доноси генерални директор Друштва. Индиректан и директан отпис потраживања се врши само на основу релевантних околности и стања која су постојала на датум биланса стања. Губици очекивани као резултат будућих догађаја, то јест догађаја након датума биланса стања, без обзира колико вероватни, се не признају, већ се обелодањују у Напоменама уз финансијске извештаје.

7.17. Финансијски пласмани

Краткорочни финансијски пласмани обухватају кредите, хартије од вредности и остале краткорочне финансијске пласмане са роком доспећа, односно продаје до годину дана од датума биланса стања.

У оквиру краткорочних финансијских пласмана исказује се и део датих дугорочних кредита Друштва чија се наплата очекује у року од годину дана од датума биланса стања.

У оквиру **дугорочних финансијских пласмана** исказују се улагања у дугорочна финансијска средства, као што су дугорочни кредити (као што су стамбени кредити запослених), репрограмирана дугорочна потраживања на основу договора постигнутих са купцима, хартије од вредности и остали дугорочни финансијски пласмани; са роком доспећа дужим од годину дана од дана биланса.

По питању накнадног одмеравања дугорочних финансијских пласмана, релевантна је класификација које руководство Друштва врши сходно карактеру финансијског инструмента (финансијско средство или финансијска обавеза по фер вредности кроз биланс успеха, инвестиције које се држе до доспећа, кредити (зајмови) и потраживања и финансијска средства расположива за продају).

7.18. Обавезе

Обавеза је резултат прошлих трансакција или догађаја, чије измирење обично подразумева одрицање од економских користи (ресурса) Друштва да би се задовољио захтев друге стране.

Приликом **вредновања обавеза**, а сходно релевантним одредбама Оквира за припрему и презентацију финансијских извештаја, обавеза се признаје у билансу стања: када је вероватно да ће одлив ресурса који садрже економске користи имати за резултат измирење садашње обавезе и када износ за измирење може поуздано да се одмери. Поред наведеног, при вредновању се уважава *начело опрезности*, под којим се подразумева укључивање опреза при процењивању, тако да имовина и приходи нису прецењени, а обавезе или трошкови потцењени. Међутим, начело опрезности не треба да резултира стварањем скривених резерви (на пример, као последица намерно прецењених обавеза или трошкова), обзиром да у том случају финансијски извештаји не би били неутрални и, стога, не би били поуздани.

Обавезама се сматрају: дугорочне обавезе (обавезе према зависним и другим повезаним правним лицима; дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе); краткорочне финансијске обавезе (обавезе према зависним и другим повезаним правним лицима, краткорочни кредити, део дугорочних кредита и обавеза које доспевају до једне године и остале краткорочне финансијске обавезе), краткорочне обавезе из пословања (добављачи и остале обавезе из пословања) и остале краткорочне обавезе.

Краткорочним обавезама се сматрају обавезе за које се очекује да ће бити измирене у року до годину дана од датума биланса стања, укључујући и део дугорочних обавеза које испуњавају наведени услов, док се *дугорочним обавезама* сматрају обавезе чије се измирење очекује у дужем року.

Смањење обавеза по основу судских одлука, ванпарничног поравнања и сл. врши се директним отписивањем.

7.19. Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина

Резервисање, **сходно МРС 37** - Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина, представља ту обавезу неизвесног времена доспећа или износа. Друштво признаје резервисање само ако су испуњена следећа три услова:

- када Друштво има садашњу обавезу (законску или изведену) као последицу прошлог догађаја,
- када је вероватно да ће одлив ресурса који представљају економске користи бити захтеван да се измири обавеза и

- када може да се направи поуздана процена износа обавезе.

Суштина резервисања је да се формира само за обавезе настале из прошлих догађаја, које постоје независно од будућих радњи Друштва. Отуда, резервисања се не признају за будуће пословне губитке.

За сврху признавања резервисања, сматра се да је вероватно да ће захтевано измиривање обавеза Друштва проузроковати одлив ресурса који представљају економске користи, када је вероватније него да није, да ће одлив ресурса настати, то јест да је вероватноћа да ће измирење тих обавеза Друштва проузроковати одлив ресурса већа од вероватноће да неће.

Резервисања могу да се формирају по различитим основама, и то: за трошкове у гарантном року, за трошкове обнављања природних богатстава, за задржане кауције и депозите, за трошкове реструктурирања, за накнаде и друге бенефиције запослених и по другим основама (на пример, за очекиване губитке који ће настати по започетим судским споровима).

Приликом одмеравања резервисања, износ признат као резервисање је најбоља процена издатака Друштва захтеваних да се измири садашња обавеза на датум биланса стања. Другим речима, то је износ које би Друштво платило на датум биланса стања да се измири обавеза или да се та обавеза пренесе на трећу страну.

Резервисања за трошкове и ризике се прате по врстама, испитују се на дан сваког биланса стања и коригују тако да одражавају најбољу садашњу процену. Ако више није вероватно да ће одлив ресурса бити потребан за измирење обавезе, укида се резервисање. Укидање, као и смањење резервисања, се врши у корист прихода.

Када је учинак временске вредности новца значајан, износ резервисања представља садашњу вредност издатака за које се очекује да ће бити потребни за измирење обавезе. При израчунавању садашње вредности се користе дисконтне стопе, то јест стопе пре опорезивања, које одражавају текуће тржишне процене временске вредности новца и ризике специфичне за обавезу.

Потенцијална имовина је могућа имовина која настаје по основу прошлих догађаја и чије постојање ће бити потврђено једино настанком или ненастанком једног или више неизвесних будућих догађаја који нису у потпуности под контролом Друштва.

Потенцијална имовина се не признаје у финансијским извештајима Друштва, већ се, у случају да је прилив економских користи вероватан, врши њено обелодањивање.

Потенцијална имовина се стално изнова процењује (најмање на датум биланса стања) да би се обезбедило да финансијски извештаји на одговарајући начин одражавају развој

предметног догађаја. Ако постане сигурно да ће прилив економских користи по основу потенцијалне имовине настати, имовина и приход у вези са њом се признају у финансијским извештајима Друштва у периоду у којем је промена настала.

Потенцијална обавеза је: могућа обавеза која настаје по основу прошлих догађаја и чије постојање ће бити потврђено само настанком или ненастанком једног или више неизвесних будућих догађаја који нису у потпуности под контролом Друштва, и садашња обавеза која настаје по основу прошлих догађаја, али није призната јер није вероватно да ће одлив ресурса који представљају економске користи Друштва бити захтеван за измирење обавезе или износ обавезе не може да буде довољно поуздано процењен.

Потенцијална обавеза се не признаје у финансијским извештајима Друштва, већ се, у случају да је одлив економских користи могућ, а могућност одлива ресурса није мала, врши њено обелодањивање.

Потенцијална обавеза се стално изнова процењује (најмање на датум биланса стања). Када одлив економских користи по основу потенцијалних обавеза постане вероватан, резервисање и расход се признају у финансијским извештајима Друштва у периоду у којем промена вероватноће настаје (осим у ретким околностима када поуздана процена не може да се направи).

7.20. Накнаде запосленима

По питању накнада запосленима, обелоданиће се обавезе Друштва за:

- порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање и
- отпремнине и јубиларне награде.

Са аспекта пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање, Друштво је, у складу са прописима који се примењују у Републици Србији, обавезно да уплаћује доприносе разним државним фондовима за социјалну заштиту. Ове обавезе укључују доприносе на терет запослених и на терет послодавца у износима који се обрачунавају применом прописаних стопа. Друштво има законску обавезу да обустави обрачунате доприносе из бруто зарада запослених, као и да за њихов рачун пренесе обустављена средства у корист одговарајућих државних фондова.

Доприноси на терет запослених и на терет послодавца књиже се на терет трошкова Друштва у периоду на који се односе. Друштво, након одласка запослених у пензију, нема обавезу да им плаћа никакве накнаде.

За процену резервисања по основу накнада и других бенефиција запослених, примењују се релевантне одредбе **МРС 19 - Примања запослених**. Резервисања за Накнаде и друге бенефиције запослених укључују, на пример: резервисања за

неискоришћене дане годишњег одмора, резервисања за недоспеле јубиларне награде, резервисања за недоспеле отпремнине приликом редовног одласка у пензију и резервисања за отпремнине које се исплаћују као резултат одлуке Друштва да прекине рад неког запосленог пре уобичајеног датума пензионисања или одлуке запосленог да добровољно прихвати да је вишак, у замену за та примања.

Приликом процене обавеза приликом престанка запослења, на основу релевантних одредби МРС 19, стопа која се користи за дисконтовање се начелно одређује у складу са тржишним приносима на датум биланса стања за високо квалитетне корпоративне обвезнице.

Алтернативно, а што је такође прецизирано МРС 19, све до момента док у Републици Србији не буде постојало развијено тржиште за корпоративне обвезнице, за процену обавеза Друштва приликом престанка запослења користиће се тржишни приноси (на датум биланса стања) државних обвезница. Валута и рок корпоративних или државних обвезница треба да буду у складу са валутом и процењеним роком обавеза за примања по престанку запослења. Ако Друштво за процену обавеза приликом престанка запослења, услед неразвијеног тржишта државних обвезница, као „репер“ користи принос на државне обвезнице чији је рок доспећа краћи од процењеног рока доспећа исплата по основу односних примања, дисконта стопа се одређује тако што се принос на „реперне“ хартије од вредности процењује на дуже рокове.

Послодавац је дужан да у складу са Колективним уговором члан 84. исплати **отпремнину запосленом** при престанку радног односа ради коришћења права на пензију или при престанку радног односа по сили закона, због губитка радне способности у висини три просечне зараде запосленог у моменту исплате, с тим да тако исплаћена отпремнина не може бити нижа од четири просечне зараде код послодавца у моменту исплате, односно која не може бити нижа од висине отпремнине утврђене у складу са Законом.

Послодавац је дужан да исплати запосленима **јубиларну награду** у складу са Колективним уговором члан 85. која се исплаћује у наредном месецу од месеца у коме је запослени навршио 20 или 30 година непрекидног стажа код послодавца и то:

- за 20 година – у висини 1,25 бруто просечне зараде исплаћене код послодавца за перо јануар - новембар претходне године а
- за 30 година – у висини 1,50 бруто просечне зараде исплаћене код послодавца за јануар – новембар претходне године.

Како се ради о дугорочним обавезама, обрачун резервисања дугорочних обавеза за отпремнине и за јубиларне награде врши се проценом садашње вредности будућих очекиваних исплата по наведеним основама. Израчунавање садашње вредности врши се применом актуарских техника уважавањем различитих претпоставки захтеваних МРС 19

(очекивана флукуација запослених радника, дугорочни раст зарада у Друштву, константност стопе инфлације итд.).

Резервисања за неискоришћене дане годишњег одмора се одмеравају у висини накнаде утврђене на основу података о бруто просечној заради из претходна три месеца за коришћење годишњег одмора.

8. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА

Састављање финансијских извештаја захтева од руководства Друштва да врши процене и доноси претпоставке које могу да имају ефекта на презентоване вредности средстава и обавеза и обелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извештаја, као и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на претходном искуству, текућим и очекиваним условима пословања и осталим расположивим информацијама на дан састављања финансијских извештаја. Стварни резултати могу да се разликују од процењених износа. Најзначајнија подручја која од руководства захтевају вршење процене и доношење претпоставки представљена су у даљем тексту:

Корисни век некретнина, постројења и опреме

Процена корисног века некретнина, постројења и опреме је заснована на историјском искуству са сличним средствима, као и предвиђеним технолошким напретком и променама економских и индустријских фактора. Уколико се садашња процена разликује од претходних процена, промене у пословним књигама Друштва се евидентирају у складу са МРС 8 „Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке“. Ове процене могу да имају материјално значајан ефекат на књиговодствену вредност некретнина, постројења и опреме као и на износ амортизације текућег обрачунског периода.

Исправка вредности потраживања

Исправка вредности сумњивих и спорних потраживања је извршена на основу процењених губитака услед немогућности купаца да испуне своје обавезе. Процена руководства је заснована на старосној анализи потраживања од купаца, историјским отписима, кредитној способности купаца и променама у постојећим условима продаје. Ово укључује и претпоставке о будућем понашању купаца и очекиваној будућој наплати. Промене у условима пословања, делатности или околностима везаним за одређене купце могу да имају за последицу корекцију исправке вредности сумњивих и спорних потраживања обелодањене у приложеним финансијским извештајима.

Исправка вредности застарелих залиха и залиха са успореним обртом

Друштво врши исправку вредности застарелих залиха као и залиха са успореним обртом. Поред тога, одређене залихе Друштва вредноване су по њиховој нето продајној вредности. Процена нето продајне вредности залиха извршена је на основу најпоузданијих расположивих доказа у време вршења процене. Ова процена узима у обзир очекивано кретање цене и трошкова у периоду након датума биланса стања и њена реалност зависи од будућих догађаја који треба да потврде услове који су постојали на дан биланса стања.

Судски спорови

Приликом одмеравања и признавања резервисања и утврђивања нивоа изложености потенцијалним обавезама које се односе на постојеће судске спорове руководство Друштва доноси одређене процене. Ове процене су неопходне за утврђивање вероватноће настанка негативног исхода и одређивања износа неопходног за коначно судско поравнање. Услед инхерентне неизвесности у поступку процењивања, стварни губици могу да се разликују од губитака иницијално утврђених проценом. Због тога се процене коригују када Друштво дође до нових информација, углавном уз подршку интерних стручних служби или спољних саветника. Измене процена могу да у значајној мери утичу на будуће пословне резултате.

9. ФИНАНСИЈСКИ РИЗИЦИ И УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА У ДРУШТВУ

Неизвесност по питању будућих догађаја је једна од основних специфичности пословања у условима тржишног привредног амбијента, која се огледа у више могућих, односно потенцијалних исхода. Услед неизвесности, то јест услед непознавања и несигурности који ће се од потенцијалних догађаја стварно десити, правни субјекти су у пословању изложени разноврсним ризицима, а који могу имати утицај на њихову будућу тржишну позицију.

Поједини (специфични) ризици су условљени интерним факторима, као што су, на пример: *ризик концентрације*, који се у случају Друштва може манифестовати изложености ка једној или мањој групи купаца или добављача; *оперативни ризик*, који се манифестује у могућности настанка негативних ефеката услед ненамерних и намерних пропуста у раду запослених, неодговарајућих унутрашњих процедура и процеса, неадекватног управљања информационим системима у Друштву и сл.; *репутациони ризик*, под којим се подразумева могућност погоршања тржишне позиције Друштва због губитка поверења, то јест стварања негативне слике јавности (државне институције, добављачи, купци итд.) о пословању Друштва; *правни ризик*, који се испољава у

могућности настанка негативних ефеката услед казни и санкција проистеклих из судских спорова због неиспуњавања уговорних или законских обавеза; итд.

Како је већина ових, као и појединих осталих непоменутих ризика, предмет других делова Напомена или других интерних аката Друштва (на пример, минимизирање оперативног ризика, путем усвојених процедура и радних инструкција, између осталог, предмет је Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Друштва), у наставку ће се фокус ставити на разматрање **финансијских ризика**, под којима се, пре свега, мисли на: кредитни ризик, тржишни ризик и ризик ликвидности.

Финансијски ризици су значајно условљени (екстерним) факторима који нису непосредно под контролом Друштва. Генерално, компаративно посматрано са тржиштима развијених привреда, друштва која послују на тржиштима, како недовољне привредне развијености и макроекономске стабилности, тако и високе неликвидности, као што је Република Србија, значајно су изложена финансијским ризицима.

Управљање финансијским ризицима је свеобухватан и поуздан систем управљања, усмерен ка минимизирању потенцијалних негативних утицаја на финансијско стање и пословање Друштва, у условима непредвидивости финансијског тржишта.

Уважавајући ограничења у управљању финансијским ризицима карактеристична за пословање на тржишту Србије, јасна је неопходност да се овој проблематици адекватно приступи, што је препознато и од стране руководства Друштва.

Анализом пословања Друштва у претходном периоду, као и структуром позиција из биланса стања и биланса успеха, може се закључити да је **Друштво у знатној мери изложено различитим врстама ризика**. Додатно, а на основу компаративне анализе података из 2016. и 2015. године, може се уочити тенденција повећања ризика.

9.1. Кредитни ризик

Кредитни ризик је ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Друштва услед неизвршавања, у прецизираним роковима, обавеза дужника према Друштву. Под кредитним ризицима се не подразумевају само дужничко-поверилачки односи који произилазе из продаје производа Друштва, већ и они кредитни ризици који произилазе из других финансијских инструмената, као што су, на пример, потраживања Друштва по основу дугорочних и краткорочних финансијских пласмана.

У наредним табелама је приказана:

- структура потраживања за која није извршено умањење вредности,
- структура потраживања за која је извршено умањење вредности,
- старосна структура потраживања.

Структура потраживања за које није извршено умањење вредности	2017	2016
<i>Купци у земљи</i>		
ВЕГА ВАЉЕВО	301,712	277,530
ФАРМАЛОГИСТ	99,610	141,071
ВЕЛЕКСФАРМ	18,808	118,491
ФЕНИКС ФАРМА	165,062	101,210
АНЛЕК	9,338	112,352
РЕПУБЛИЧКЕ РОБНЕ РЕЗЕРВЕ	83,342	40,019
ЛЕКОВИТ	114,549	163,335
Остали	1,924	318,940
Свега	794,345	1,272,948
<i>Купци у иностранству</i>		
ГАЛЕНИКА ЦРНА ГОРА	16,324	27,471
"АВВОТТ"		9,588
ИНТЕРПРОМЕТ		1,381
"РНАРМАКОЛ"	18,163	23,231
ГЛОСАРИЈ	24,611	574
МЕДИКА Д.О.О.	6,245	9,454
Остали	10,420	13,891
Свега	75,763	85,590
УКУПНО	870,108	1,358,538

Структура потраживања за које је извршено умањење вредности	2017	2016
<i>Купци у земљи</i>		
ВЕЛЕФАРМ-ВФБ	4,371,118	4,371,118
БГ ФАРМ	2,434,930	2,434,930
ВЕЛЕФАРМ ПРОЛЕК Д.О.О.	958,947	958,947
ФАРМАНАРИ	172,706	172,706
ВЕТФАРМ ЛОГИСТИКА Д.О.О.	109,766	109,740
ВЕТФАРМ А.Д. БЕОГРАД	261,108	261,135
Остали	286,401	271,288
Свега	8,594,976	8,579,864
<i>Купци у иностранству</i>		
ГАЛЕНИКА ЦРНА ГОРА	396,994	372,487
ИЦН МАКЕДОНИЈА	174,882	206,677
ВЕТФАРМ Д.О.О.	81,045	84,465
КРАЈИНЛИЈЕК	39,308	40,967
ВЕЛЕФАРМ Д.О.О.	13,152	13,707
АЛ КИСМА	14,224	16,810
"UNIHEMKOM PHARMA D.O.O." CG	670	698
"UNIHEMKOM PHARMA D.O.O." BIH	4,314	4,496
Остали	13,665	11,726
Свега	738,254	752,033
УКУПНО	9,333,230	9,331,897

Старосна структура потраживања од купаца у земљи	2017			2016		
	брutto	исправка	нето	брutto	исправка	нето
Текућа	702,371		702,371	1,005,921	-	1,005,921
0-30 дана од доспећа	7,428		7,428	50,547	-	50,547
30-60 дана од доспећа	86,212		86,212	216,480	-	216,480
преко 60 дана од доспећа	8,594,976	8,594,976	-	8,579,864	8,579,864	-
УКУПНО	9,390,987	8,594,976	796,011	9,852,812	8,579,864	1,272,948

Старосна структура потраживања од купаца у иностранству	2017			2016		
	брutto	исправка	нето	брutto	исправка	нето
Текућа	31,224		31,224	38,090		38,090
0-30 дана од доспећа	33,866		33,866	16,878		16,878
30-60 дана од доспећа	2,553		2,553	1,621		1,621
преко 60 дана од доспећа	8,120		8,120	29,002		29,002
преко 90 дана од доспећа	738,254	738,254	0	752,033	752,033	0
УКУПНО	814,017	738,254	75,763	837,624	752,033	85,591

9.2. Тржишни ризик

Тржишни ризик је ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Друштва због губитака у оквиру билансних позиција, насталих као последица негативних тржишних кретања цена и других релевантних финансијских параметара. Тржишни ризик се састоји од три врсте ризика: валутног ризика, каматног ризика и ризика од промене цена.

Валутни ризик, који се још назива девизни ризик или ризик од промене курса, је ризик од флукутирања фер вредности или будућих токова готовине финансијског инструмента услед промене девизних курса. Валутни ризик се испољава код финансијских инструмената који су означени у инострану валути.

Друштво послује у међународним оквирима и изложено је ризику промена курса страних валута који проистиче из пословања са различитим валутама, првенствено евром. Наиме, Друштво је изложено ризику од промене страних релевантних валута, пре свега, преко насталих обавеза по основу увезених сировина (85% су сировине из увоза), док је највећи део пласмана на домаћем тржишту у потраживањима која нису индексирана у ино-валути. Сходно наведеном, Друштво својом пословном политиком настоји да продају извозно оријентише како би преко освајања нових тржишта свело ризик од промена курса страних валута у односу на динар на најмању могућу меру.

Поред обавеза према инодобављачима, Друштво је изложено ризику од промене курса валута по основу обавеза према добављачима, те по основу обавеза по кредитима који су индексирани у иновалути. Анализа осетљивости, презентована у наставку, показује како би негативна промена курса валута утицала на промену резултата Друштва, па се може закључити да је **Друштво значајно изложено валутном ризику**.

Следећа табела представља преглед средстава и обавеза према валути, на дан 31.12.2017. односно 31.12.2016.

Преглед изложености Друштва девизном ризику на дан 31.12.2017.

У хиљадама РСД	GBP	BAM	MKD	RUB	USD	EUR	Укупно
Готовина и готовински еквив.		241	194	55	46	119,522	120,058
Потраживања					1,177	56,423	57,600
Остала потраживања					18,163	97,781	115,944
Укупно	-	241	194	55	19,386	273,726	293,602
Кратк. финанс. обавезе						3,871,114	3,871,114
Обавезе из пословања		97			85,762	521,764	607,623
Дугорочне обавезе						973,135	973,135
Остале обавезе						76,896	76,896
Укупно	-	97	-	-	85,762	5,442,909	5,528,768
Нето девизна позиција на дан 31. децембар 2017.	-	144	194	55	(66,376)	(5,169,183)	(5,235,166)

Преглед изложености Друштва девизном ризику на дан 31.12.2016.

У хиљадама РСД	GBP	BAM	MKD	RUB	USD	EUR	Укупно
Готовина и готовински еквив.		69	254	243		2,185	2,751
Потраживања						62,359	62,359
Остала потраживања					23,289	576	23,865
Укупно	-	69	254	243	23,289	65,120	88,975
Кратк. Финанс. обавезе						7,302,745	7,302,745
Обавезе из пословања				834	84,369	1,463,698	1,548,901
Дугорочне обавезе						13,082,238	13,082,238
Остале обавезе		234		155		1,372,526	1,372,915
Укупно	-	234	-	989	84,369	23,221,207	23,306,799
Нето девизна позиција на дан 31. децембар 2016.	-	(165)	254	(746)	(61,080)	(23,156,087)	(23,217,824)

У следећој табели је, на основу података из девизног подбиланса, исказана књиговодствена вредност монетарних средстава и обавеза.

Средства у 000 ДИНАРА		Обавезе у 000 ДИНАРА	
2017	2016	2017	2016
3,223,402	225,886	5,584,634	23,307,225

С обзиром на исказане разлике у девизним подбилансима, у наредној табели је урађена анализа осетљивости Друштва на номинални раст курса динара од 10% у односу на стране валуте. Стопа осетљивости од 10% представља процену разумно очекиваних промена у курсевима страних валута. Анализа осетљивости укључује само готовинска средства, ненаплаћена потраживања и неизмирене обавезе исказане у страниој валути, и усклађује њихово превођење на крају периода за потенцијалну депресијацију или апресијацију функционалне валуте у односу на стране валуте.

Иако, са аспекта Друштва, валутни ризик обухвата више различитих валута (анализом девизног подбиланса Друштва, може се констатовати да је Друштво најосетљивије на промену EUR, а од осталих валута незнатан утицај може да има и промена CHF и USD). Анализа осетљивости је урађена на начин који подразумева идентичну флукуацију свих за Друштво релевантних валута. Поред наведеног, у анализи осетљивости је приказан утицај промене курсева страних валута на резултат, независно од тога да ли би промена курсева имала тренутан или одложен ефекат (по основу дугорочних потраживања и обавеза у динарима са валутном клаузулом и по основу дугорочних потраживања и обавеза у страниој валути; сходно Правилнику о рачуноводству и рачуноводственим политикама Друштва) на текући резултат Друштва.

Уз непромењене остале варијабле, *апресијација националне валуте* би проузроковала позитиван утицај на резултат текућег периода због позитивних ефеката нето курсних разлика између девизних средстава и обавеза. Аналогно изнетом, уз непромењене остале варијабле, *депресијација националне валуте* би проузроковала негативан утицај на резултат текућег периода због негативних ефеката нето курсних разлика између девизних средстава и обавеза.

Анализа осетљивости резултата у случају депресијације националне валуте за 10% НЕТО УТИЦАЈ НА РЕЗУЛТАТ ТЕКУЋЕГ ПЕРИОДА	У 000 ДИНАРА	
	2017	2016
	(236,123)	(2,308,134)

Каматни ризик је ризик могућности настанка негативних ефеката на резултат и капитал Друштва због неповољних промена каматних стопа. Друштво је овој врсти ризика изложено преко позиција финансијских обавеза за кредите узете са потенцијално променљивим каматним стопама (Белибор, Еурибор), као и услед одмеравања затезне камате због неблаговременог измирења обавезе.

Анализа осетљивости, презентована у наставку, показује да негативна промена каматних стопа (за 1%) има значајан утицај на промену резултата, па се може закључити да је **Друштво значајно изложено каматном ризику**.

У следећим табелама је приказана каматносна структура финансијских средстава и обавеза Друштва са променљивом каматном стопом на датум биланса стања.

Каматносна структура	2017	2016
финансијских средстава и обавеза са променљивом каматном стопом		
Дугорочни стамбени кредити	3,406	3,744
Свега	3,406	3,744
Каматносне финансијске обавезе са променљивом каматном стопом		
Дугор.кред. и кред.који доспевају до год. дана	1,480,909	5,889,065
Краткорочни кредити	0	3,650,689
Обав. по осн.позајм.- Галинг	628,530	650,330
Свега	2,109,439	10,190,084
Некаматносна структура		
Обавезе према држави по основу преузетих гаранција за кредите	-	10,314,205

Обзиром на исказане разлике у финансијским средствима и обавезама са променљивим каматним стопама Друштва, у наредној табели је урађена анализа осетљивости Друштва на раст каматне стопе од 1%. Стопа осетљивости од 1% представља процену потенцијално разумно очекиваних промена у каматним стопама.

Анализа осетљивости је урађена у варијанти сценарио анализе, која подразумева истовремено и истосмерно померање каматне стопе на сва финансијска средства и финансијске обавезе са променљивим каматним стопама. Поред наведеног, примењена анализа осетљивости подразумева да је преостали износ средстава и обавеза на датум биланса стања био непромењен у току целе године.

Уз непромењене остале варијабле, ако су финансијска средства са променљивом каматном стопом већа од финансијских обавеза са променљивом каматном стопом, *раст каматне стопе* би проузроковао позитиван утицај на резултат текућег периода, услед позитивних ефеката нето прихода од камата. Аналогно изнетом, уз непромењене остале варијабле, ако су финансијска средства са променљивом каматном стопом мања од финансијских обавеза са променљивом каматном стопом, *раст каматне стопе* би проузроковало негативан утицај на резултат текућег периода, услед негативних ефеката нето прихода од камате.

Анализа осетљивости резултата у случају
раста каматне стопе за 1 %

НЕТО УТИЦАЈ НА РЕЗУЛТАТ ТЕКУЋЕГ ПЕРИОДА	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	(21,060)	(101,863)
	<u>(21,060)</u>	<u>(101,863)</u>

Везано за потенцијалне каматне ризике по основу финансијских обавеза, у наставку ће се дати кратак осврт на *политику управљања ризиком добављача* која се примењује у Друштву. Као што се из табеле у којој је приказана каматносна структура финансијских обавеза са променљивом каматном стопом може уочити, обавезе према добављачима (како обавезе по испостављеним фактурама, тако и нефактурисане обавезе) нису укључене у наведену групу.

Основна чињеница која подржава реалност примењеног приступа је да већина добављача за сировине и материјал, по правилу, не зарачунава затезне камате у случају кашњења Друштва у измирењу својих обавеза. Незарачунавање затезне камате треба првенствено разумети као последицу потребе за дугорочним одржавањем добрих пословних односа добављача са потенцијално квалитетним купцем. Сходно изнетом, потенцијални каматни ризици због неблагоприятног измирења обавеза према добављачима за сировине и паковни материјал, у Друштву нису изражени. Међутим, добављачи за гас и електричну енергију, обавезно зарачунавају затезне камате, те су потенцијални каматни ризици због неблагоприятног измирења обавеза према овим добављачима изражени. У наредној табели приказана је старосна структура обавеза према добављачима.

<i>Добављачи у земљи</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
REP.DIR.ZA ROB.REZ.HUM.P	82,339	34,745
DUNAV-OSIGURANJE	59,705	282,465
PARTIZAN FUD.KLUB	42,616	42,616
TELEKOM-SRBIJA-BEOGRAD	28,079	28,996
PALLADIO EAST (ZANNINI)	29,160	12,990
NINI D.O.O.	15,392	15,392
NOVOS BEOGRAD	14,603	6,383
GALEB METAL PACK	13,888	2,574
MOBTEL TELEKOM BEOGRAD	11,496	11,881
KDS-M KRALJEVO	10,354	4,414
ОСТАЛО	266,335	2,790,496
Свега	573,967	3,232,950

<i>Добављачи у иностранству</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
"ABBOTT"		438,487
"HOFFMANN LA ROCHE"	331,514	287,004
"EUREKA TRADIN LIMITED"	2,486	22,964
"MEDAC"		46,105
"ROPHARMA"	12,882	20,546
"HEMOPHARM GMBH"	-	-
"CPH BV CHEMIE PHARMACIE"	20,140	12,967
"BIRGIM AVRUPA"	41,268	21,790
"ZENITVA"	38,813	9,426
"PIRAMIDA"	405	422
"IMA ACTIVE SAFE"	1,831	535,899
"SPECIFAR S.A."	-	2,436
ОСТАЛО	135,853	114,043
Свега	585,192	1,512,089

СТАРОСНА СТРУКТУРА ОБАВЕЗА ПРЕМА ДОБАВЉАЧИМА

Старосна структура обавеза према добављачима у земљи	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Текућа	55,251	69,640
0-30 дана од доспећа	79,131	124,601
30-60 дана од доспећа	141,903	61,266
60-90 дана од доспећа	69,471	88,160
Преко 90 дана од доспећа	228,210	2,889,283
УКУПНО	573,967	3,232,950

Старосна структура обавеза према добављачима у иностранству	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Текућа	70,671	109,953
0-30 дана од доспећа	47,374	166,475
30-60 дана од доспећа	28,906	30,655
60-90 дана од доспећа	133,632	26,054
Преко 90 дана од доспећа	304,608	1,178,952
УКУПНО	585,191	1,512,089

Ризик од промене цена је ризик да ће фер вредност или будући токови готовине финансијског инструмента флукуирати због промена тржишних цена (које нису оне које настају услед каматног или валутног ризика), било да су те промене проузроковане факторима специфичним за појединачни финансијски инструмент или његовог емитента, или да фактори утичу на све сличне финансијске инструменте којима се тргује на тржишту.

“Законом о лековима и медицинским средствима дефинисано је да Влада Републике Србије утврђује критеријуме за формирање цена лекова који су добили дозволу за лек и

који се употребљавају у хуманој медицини, а чији је режим издавања на рецепт, као и највише цене тих лекова.

У циљу реализације ове надлежности, Влада је донела Уредбу о критеријумима за формирање цене лекова за употребу у хуманој медицини чији је режим издавања на рецепт и Одлуку о највишим ценама лекова за употребу у хуманој медицини, а чији је режим издавања на рецепт («Службени гласник РС» број 86 од 14. октобра 2015).

Критеријуми за формирање цена лекова на велико су следећи:

- упоредива цена лека на велико у упоредивим земљама (Република Словенија, Република Хрватска и Република Италија),
- просечна упоредива цена лека на велико у упоредивим земљама,
- однос цене лека на велико у Републици Србији и просечне упоредиве цене лека на велико у упоредивим земљама,
- постојећа цена лека на велико,
- показатељи фармакоекономске студије,
- трошкови промета на велико.

Уредбом су дефинисани и трошкови промета лекова на велико, као и трошкови промета лекова на мало. Трошкови промета на велико су садржани у цени лека на велико у висини од 6% од цене лека на велико, умањене за износ за покриће цене контролне маркице. У 2017 години, по Правилнику који доноси РФЗО, објављена је Листа лекова која је имала примену од 19.05.2017.

У овој Листи је усклађен је курс из постојеће Одлуке донете 2015.год и износи 120,1854 дин за еуро. Како се највећи део нашег асортиман налази на Листи лекова, цене наших препарата, само по основу курса, су биле више за 1 % током 2017 год.

Цене лекова са режимом издавања без рецепта, дијететских препарата и медицинских средстава формирају се слободно од стране произвођача. При доношењу одлуке о цени ове групе производа узима се у обзир велики број фактора различитог карактера, а пре свега ту су: стање трошкова, тражња, конкуренција. Продаја производа парафармације је за последње три године порасла за 30%, и у односу на лек са растом од 9% за исти период, представља потенцијал како у смислу повећања броја производа тако и у погледу доходности, а имајући у виду да износи преко 20% укупне продаје Галенике.

9.3. Ризик ликвидности

Ризик ликвидности је ризик да ће Друштво имати потешкоћа да измирује доспеле обавезе, уз одржавање потребног обима и структуре обртних средстава и очување доброг кредитног бонитета.

Следећа табела представља рочност доспећа средстава и обавеза према преосталом року доспећа, на дан 31.12.2017. односно 31.12.2016. године

Табела доспећа средстава и обавеза, према преосталом року доспећа, на дан 31.12.2017.

У хиљадама РСД	До 3 месеца	3 месеца до 1 године	1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Готовина и готовински екв.	139,062				139,062
Потраживања	851,945				851,945
Краткор. финансијски пласмани		172,957			172,957
Учешћа у капиталу				3,015,543	3,015,543
Остала потраживања		157,561			157,561
Укупно	991,006	330,519	-	3,015,543	4,337,068
Краткор. финансијске обавезе	628,530	1,007,018	2,864,096		4,499,644
Обавезе из пословања	1,692,165				1,692,165
Дугорочне обавезе			973,135		973,135
Остале обавезе	1,734,307	42,828		246,331	2,023,466
Укупно	4,055,002	1,049,846	3,837,231	246,331	9,188,410
Рочна неусклађеност на дан 31. децембар 2017.	(3,063,995)	(719,327)	(3,837,231)	2,769,211	(4,851,342)

Табела доспећа средстава и обавеза, према преосталом року доспећа, на дан 31.12.2016.

У хиљадама РСД	До 3 месеца	3 месеца до 1 године	1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Готовина и готовински екв.	213,346				213,346
Потраживања	1,217,009				1,217,009
Краткор. финансијски пласмани		419,171			419,171
Учешћа у капиталу				189,631	189,631
Остала потраживања		39,519			39,519
Укупно	1,430,356	458,691	-	189,631	2,078,677
Краткор. финансијске обавезе	738,352.82	7,359,155			8,097,508
Обавезе из пословања	5,294,116				5,294,116
Дугорочне обавезе			13,082,238		13,082,238
Остале обавезе	5,294,756	50,298		308,848	5,653,902
Укупно	11,327,225	7,409,453	13,082,238	308,848	32,127,764
Рочна неусклађеност на дан 31. децембар 2016.	(9,896,869)	(6,950,762)	(13,082,238)	(119,217)	(30,049,087)

Уважавајући наведено, може се закључити да **Друштво има проблеме како с ликвидношћу** које ће у наредном периоду покушати да надомести проналажењем нових извора финансирања.

У наведеном контексту истичемо да:

- уважавајући динамичну природу пословања Друштва, руководство тежи да одржи флексибилност финансирања, што, поред осталог, подразумева држање на располагању оптималног износа ликвидних средстава;
- Руководство врши континуирани надзор над резервама ликвидности Друштва, која обухватају расположиве неискоришћене кредитне линије, готовину и готовинске еквиваленте, као и ликвидне потенцијале сходно очекиваним новчаним токовима.

9.4. Управљање ризиком капитала

Циљ управљања ризиком капитала је да Друштво задржи способност да настави да послује у неограничено дугом року, како би се власницима Друштва обезбедио задовољавајући принос (профит), уз очување адекватне структуре извора средстава, односно доброг кредитног бонитета.

Најбољи репрезент **рентабилности** је *стопа приноса на просечан сопствени капитал*, која показује колико Друштво остварује приноса на један динар просечно ангажованих сопствених средстава, како је просечан сопствени капитал негативан, израчунавање овог показатеља не би имало смисла. На основу наведеног, са аспекта одрживости капитала, не могу оценити као задовољавајући, тако да је ризик капитала израже, али да ће се у наредном периоду превазићи повећањем гарантне супстанце Друштва, односно сопственог капитала.

Рацио нето задужености показује колико је сваки динар нето задужености Друштва покривен капиталом Друштва

Параметри за израчунавање рација нето задужености према укупном капиталу	2017	2016
<i>Нето задуженост</i>		
Финансијске обавезе	8,999,780	31,821,077
Готовина и готовински еквиваленти	139,062	213,346
Свега	8,860,719	31,607,731
Капитал на крају године	9,371,307	(14,710,381)
РАЦИО НЕТО ЗАДУЖЕНОСТ ПРЕМА УКУПНОМ КАПИТАЛУ	1 : 0,94	

10. БИЛАНС УСПЕХА

10.1. Приходи од продаје

Друштво остварује приход од продаје **продајом производа и роба, као и пружањем услуга на домаћем и иностраном тржишту**, а структура прихода је приказана у наредној табели:

	<u>2017</u>	<u>кориговано</u> <u>2016</u>
Приход од продаје зависним правним лицима	35,726	382,649
Роба и услуге	51,519	489,182
Одобрени рабати и рекламације	(15,793)	(106,533)
Приход од продаје на домаћем тржишту	3,912,052	4,664,273
Готови производи и роба	7,067,592	7,192,785
Услуге - ресторан	13,331	13,701
Одобрени рабати и рекламације	(3,057,444)	(2,218,326)
Поврат робе	(111,427)	(323,887)
Приход од продаје на ино тржишту	841,715	831,578
Производи и услуге	1,135,943	1,091,368
Одобрени рабати и рекламације	(294,228)	(259,790)
Укупно	<u>4,789,492</u>	<u>5,878,500</u>

10.2. Други пословни приходи

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Приход од закупнина	8,860	6,446
Остали пословни приходи	209,802	247,364
Укупно	<u>218,662</u>	<u>253,810</u>

У оквиру осталих пословних прихода највеће учешће имају приходи од продаје паре и воде у износу од **РСД 193.840.**

10.3. Приходи од повећања (смањења) вредности залиха учинака

1. Недовршена производња

ФАБРИКЕ	стање 31.12.2016.	стање 31.12.2017.	повећање	смањење
фабрика лекова и парафармацеутике	16,327	35,597	19,270	-
фабрика чврстих фармацеутских препарата	23,250	13,537	-	9,712
фабрика дентала	8,262	2,371	-	5,890
фабрика фармацеутских сировина	12,324	-	-	12,324
Укупно	60,163	51,507	19,270	27,926

САЛДО **(8,657)**

2. Готови производи

ФАБРИКЕ	стање 31.12.2016.	стање 31.12.2017.	повећање	смањење
фабрика лекова и парафармацеутике	493,246	394,400	-	98,846
фабрика чврстих фармацеутских препарата	227,915	193,738	-	34,177
фабрика дентала	30,791	16,975	-	13,817
Укупно	751,952	605,112	-	146,840

САЛДО **(146,840)**

Укупно

812,115	656,619	19,270	174,767
----------------	----------------	---------------	----------------

САЛДО **(155,497)**

Друштво у 2017. години врши обрачун трошкова и учинака по методологији на нивоу јединице производа, користећи завршен радни налог као инструмент обрачуна стварне цене коштања, а у складу са МРС 2. Поред обрачуна трошкова и учинака по завршеном радном налогу Друштво је извршило и обрачун вредности недовршене производње на основу незавршених радних налога, по степену њихове завршености.

10.4. Трошкови материјала и трошкови горива и енергије

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Трошкови материјала за израду	1,535,250	1,443,362
Трошкови паковног материјала	329,804	306,248
Трошкови осталог материјала	193,569	194,741
Трошкови горива и енергије	467,051	508,285
Трошкови отписа ситног инвентара	259	758
Укупно	<u>2,525,932</u>	<u>2,453,394</u>

У оквиру **трошкова горива и енергије** најзначајнији део се односи на утрошени гас, који се првенствено користи у технолошком процесу. Трошкови гаса су у 2017. години износили 338.981 хиљада РСД, а у 2016. години 379.733 хиљада РСД.

10.4. Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи

Структура трошкова зарада, накнада зарада и осталих личних расхода	<u>2017</u>	<u>2016</u>
<u>Трошкови зарада</u>		
Нето зараде у земљи	925,008	892,728
Нето зараде ино представништва	7,787	9,276
Укупне нето зараде	932,795	902,004
Порези и доприноси на зараде	610,198	592,323
Свега	<u>1,542,993</u>	<u>1,494,327</u>
Трошкови уговора о делу, ауторских уговора, уговора о привременим и повременим пословима и сл.	3,306	1,800
Накнада члановима управног и надзорног одбора	8,539	8,391
Остали лични расходи	407,075	137,526
Укупно	<u>1,961,914</u>	<u>1,642,044</u>

У оквиру **осталих личних расхода**, најзначајнији су трошкови Друштва по следећим основама:

- трошкови резервисања за неискоришћене дане годишњег одмора за 2017. годину, према обрачуну овлашћеног актуара износе 42.529 хиљада РСД;
- трошкови коришћења сопственог возила у службене сврхе у 2017. години су 17.167 хиљада РСД, а у 2016. години су износили 14.191 хиљада РСД;
- превоз радника у 2017. години су 40.784 хиљада РСД, а у 2016. години су износили 35.040 хиљада РСД;
- превоз радника у јавном саобраћају у 2017. години је 21.243 хиљада РСД, а у 2016. години 20.316 хиљада РСД;

- у оквиру осталих личних расхода током 2017.године највеће учешће си имали трошкови исплаћених отпремнина од стране послодавца, за добровољни одлазак из фирме у износу од 261.283 хиљада РСД. Поред наведеног у оквиру осталих личних расхода исказане су солидарне помоћи, трошкови службених путовања у земљи и иностранству у 2017. години, износу од 21.177 хиљада РСД (дневнице, преноћишта, путарине, такси, авио карте), трошкови визирања и др.

10.6. Трошкови производних услуга

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Трошкови услуга на изради учинка	429,834	467,057
Трошкови транспортних услуга	34,306	25,650
Трошкови инвестиционог и текућег одржавања	77,004	49,923
Трошкови закупнина	3,546	4,816
Трошкови сајмова	2,925	2,498
Трошкови рекламе и пропаганде	198,900	88,565
Трошкови осталих услуга	116,182	133,100
Укупно	<u>862,697</u>	<u>771,609</u>

Трошкови услуга на изради учинка се односе на услужну производњу (*Биргим у Турској, Хемофарм-Вршац, зависно друштво Галеника Црна Гора д.о.о.*).

У оквиру **трошкова транспортних услуга**, поред трошкова транспортних услуга у земљи и иностранству, исказани су и трошкови фиксних телефона, трошкови мобилних телефона и др.

Трошкови инвестиционог и текућег одржавања се првенствено односе на текуће одржавање и то: опреме (у 2017. години 59.805 хиљада РСД; а у 2016. години су износили 40.363 хиљада РСД;), зграде (у 2017. години 9.950 хиљада РСД; а у 2016. години су износили 1.205 хиљада РСД;) и возила (у 2017. години 7.249 хиљада РСД; а у 2016. години си износила 8.354 хиљада РСД).

Трошкови закупнина се, пре свега, односе на закуп пословног простора у иностранству за потребе представништва.

Трошкови рекламе и пропаганде се односе на трошкове рекламе, укључујући и трошкове испитивања тржишта, као и трошкове израде проспеката и публикација (у 2017. години 41.422 хиљада РСД; у 2016. години 55.165 хиљада РСД), као и трошкове спонзорства (у 2017. години 156.200 хиљада РСД; у 2016. години 33.263 хиљада РСД).

У оквиру **трошкова осталих услуга** најзначајнији део се односи на:

- трошкове регистрације и обнове регистрације производа у земљи (у 2017. години 75.105 хиљада РСД; у 2016. години 76.662 хиљада РСД;) и
- комуналне услуге у које спадају трошкови воде, чишћења и др. (у 2017. години 15.295 хиљада РСД; у 2016. години 14.723 хиљада РСД).

Трошкови осталих услуга се односе на заштиту на раду, регистрацију возила, трошкове фотокопирања и др.

10.7. Трошкови дугорочних резервисања

Структура трошкова резервисања	2017	2016
Резервисања за отпремнине	54,927	27,968
Резервисања за јубиларне награде	21,348	16,936
Резервисања по основу судских спорова	7,383	25,246
Укупно	83,658	70,150

Процена резервисања на датум биланса стања по основу МРС 19 (за отпремнине приликом одласка у пензију, за јубиларне награде и за неискоришћене дане годишњих одмора), као и по основу МРС 37 (остала дугорочна резервисања по основу судских спорова), детаљније је објашњена у Напомени 11.12.

10.8. Нематеријални трошкови

	2017	2016
Трошкови непроизводних услуга	68,185	72,408
Трошкови репрезентације	33,249	29,704
Трошкови премије осигурања	41,963	44,873
Трошкови платног промета и банкарских услуга	6,484	6,153
Трошкови чланарина	2,337	183
Трошкови пореза	46,988	46,578
Остали нематеријални трошкови	162,358	166,477
Укупно	361,563	366,376

У оквиру **трошкова непроизводних услуга** исказани су трошкови: стручног усавршавања запослених, здравствених услуга, адвокатских услуга, консалтинг услуга, ревизије годишњих рачуна и др.

Трошкови репрезентације се односе на угоститељске услуге, поклоне пословним партнерима, трошкове рекламних узорака и др.

Најзначајнији део **трошкова премије осигурања** се односи на трошкове осигурања имовине и лица (у 2017. години 34.840 хиљада РСД; у 2016. год. 44.873 хиљада РСД).

Од укупно исказаних **трошкова платног промета и банкарских услуга**: на трошкове платног промета се односи (у 2017. години 4.621 хиљада РСД; у 2016. години 3.743 хиљада РСД;), а на трошкове банкарских услуга се односи (у 2017. години 1.863 хиљада РСД; у 2016. години 2.410 хиљада РСД)

У оквиру **трошкова пореза** исказани су трошкови: пореза на имовину и осталих јавних прихода. Најзначајнији део ових трошкова се односи на порез на имовину (у 2017. години 38.764 хиљада РСД; у 2016. години 38.764 хиљада РСД).

Остали нематеријални трошкови се односе на: таксе (административне, судске и др.), трошкове стручне литературе, трошкове огласа и тендера и сл.

10.9. Финансијски приходи

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Приходи од камата		
Приходи од камате од зависних правних лица	0	51
Приходи од камате по другим основама	298	1,863
Свега	298	1,914
Позитивне курсне разлике		
по девизним рачунима у земљи	142	434
по девизним рачунима у иностранству	72	216
по основу обавеза према добављачима	186,252	46,834
по основу потраживања од купаца	78,343	53,338
по основу дугорочних кредита у иностранству	575,909	133,928
по основу пласмана	758	6,087
по кредитима	0	0
Свега	841,476	240,837
Приходи од ефеката валутне клаузуле	0	0
Остали финансијски приходи	126	4
Укупно	841,900	242,755

10.10. Финансијски расходи

	<u>2017</u>	<u>коригована</u> <u>2016</u>
Расходи камата		
камате из односа са повез.правним лицима	40,764	134,739
по основу дугорочних кредита у земљи	447,041	813,451
по основу краткорочних кредита у земљи	0	29,021
по осталим фин.обавезама (есконт)	81,262	61,238
по основу продужетка наплате рег.права	0	18
по основу дужничко поверил. односа	12,551	748,523
по основу небл.плаћених јавних прихода	46,983	105,396
Свега	587,890	1,757,647
Негативне курсне разлике		
	<u>2017</u>	<u>2016</u>
по девизним рачунима у земљи	10,172	1,234
по девизним рачунима у иностранству	19,882	74
по основу обавеза према добављачима	59,479	70,997
по основу потраживања од инокупца	80,485	52,914
по основу пласмана у ино валути	922	6,107
по основу дугорочних кредита у иностранству	250,924	446,374
Свега	421,865	577,700
Расходи од ефекта валутне клаузуле	0	3,078
Остали финансијски расходи	7,895	7,472
Укупно	1,058,413	2,480,636

У групи расхода камата (остало) највеће учешће током 2017. године имају камате за неблаговремено плаћене јавне приходе у износу од 46.983 хиљада РСД.

10.11. Остали приходи

Структура осталих прихода	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Добици од продаје некретнина, постројења и Вишкови	34	73
Приходи од усклађивања вредности залиха	9	4
Приходи од смањења обавеза	9,988	18,637
Приходи од скидања резервисања	8,450,541	490,819
Остали непоменути приходи	89,872	55,256
	10,357	11,600
Свега	8,560,801	576,389

Приходи од смањења обавеза су настали као последица отписа обавеза и то:

- **Зависно Друштво Галинг доо**, по преузетим обавезама, а на основу отписа обавеза од стране комерцијалних банака у износу од **5.092.200 хиљада РСД**;
- **Државне организације и државна предузећа** (Фонд за развој, ЕПС, Градска чистоћа, Водовод и канализација, Градски завод за јавно здравље, Фармацеутски факултет), према Закључку Владе Републике Србије 05 Број 023-7344/2017-1 од 04. августа 2017. године, у износу од **1.065.629 хиљада РСД**;
- **Управа за јавни дуг**, према члану 19. Уговора о продаји капитала Галенике ад, на име обавеза насталих по отплати кредита по гаранцији, са стањем на дан 31.12.2017. године, у износу од **1.061.662 хиљада РСД** ;
- **Пореска управа (ЦВПО) И Локална пореска администрација (ЛПА)** према Закључку Владе Републике Србије 05 Број 023-7344/2017-1 од 04. августа 2017. године, у износу од **765.109 хиљада РСД**;
- **Добављачи у иностранству**, по основу института застрелости, у износу од **464.970 хиљада РСД** ;

10.12. Приходи од усклађивања вредности имовине

<i>Приходи од усклађивања вредности имовине</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Потраживања од домаћих купаца	10,703	100,155
Потраживања по основу аванса	2,899	3,788
Потраживања од ино купаца	1,769	41,535
Потраживања од зависног друштва Бања Лук	0	127
Потраживања од зависног друштва Галинг	0	0
Свега	15,371	145,605

Приход од усклађивања вредности потраживања се односи на наплаћена потраживања која су у претходном периоду индиректно отписана (преко рачуна исправке вредности).

10.13. Остали расходи

<i>Остали расходи</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Губитак од расходовања опреме	3,171	4,848
Губитак од расходовања материјала	418	5,007
Мањкови	172	40
Расходи по основу директног отписа залиха	85,300	62,701
Расходи по основу расходовања		
Остали напоменути расходи	162,486	18,489
Расходи од усклађивања вредности залиха	37,789	28,927
Свега	289,336	120,012

Исказани **мањак** се односи на мањак материјала и основних средстава по попису. Поред наведеног, у оквиру **осталих непоменутих расхода** књижени су трошкови спорова, казни, пенала и др.

Расходи по основу расходовања залиха материјала и робе резултат су добијања одговарајућих сертификата о неупотребљивости од стране Контроле квалитета.

10.14. Расходи од усклађивања вредности имовине

<i>Расходи од усклађивања вредности имовине</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Дугорочни финансијски пласмани	52,629	33,234
Потраживања од домаћих купаца	11,680	2,816
Потраживања од ино купаца	2,918	40,681
Потраживања по основу аванса од домаћих купаца	17,526	2,899
Потраживања од зависних правних лица	54,751	33,151
Потраживања по основу ино аванса	4,129	143
Остала обезвређена потраживања	25,292	0
Свега	168,925	112,924

Обезвређење дугорочних фин.пласмана се односи на обезвређење улога у зависна друштва (детаљно у Напомени број 11.4.) Детаљнија спецификација умањења вредности потраживања, као и коришћени критеријуми при процени умањења вредности потраживања, обелодањени су у Напомени 9.1.

10.15. Порез на добитак и нето губитак

10.15.1. Усаглашавање добитка пре опорезивања и пореске основице

<i>Структура обрачуна пореза на добитак пре опорезивања</i>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Добитак/губитак пре опорезивања	6,511,876	(1,858,370)
Корекције за сталне разлике	(56,870)	(67,811)
Корекција за привремене разлике:		
Рачуноводствена и пореска амортизација	8,450	12,868
Нето добитак/губитак	6,463,456	(1,913,313)

С обзиром да Друштво неће исказати основица опорезивања, због кумулираних пореских губитака из ранијих година, у 2017. години нема потребе за обрачуном Пореза на добит, а самим тим ни за његовим умањењем по основу пореског кредита. Детаљнија објашњења о одложеном пореском расходу периода су презентована у Напомени 11.18.

10.15.2. Порески губици исказани у Пореским билансима

Са стањем на дан 31. децембра 2017. године Друштво није признало одложена пореска средства по основу пренетих пореских губитака, услед неизвесности да ли ће постојати довољан опорезиви добитак у будућим периодима на чији терет би се могли искористити пренети порески губици.

Постојећи пренети порески губици истичу у следећим годинама:

Година настанка пореског губитка	Година истека пореског губитка	2017	2016
2012	2017	3,810,038	3,810,038
2013	2018	2,226,972	2,226,972
2014	2019	2,254,292	2,254,292
2015	2020	1,116,517	1,116,517
2016	2021	523,090	523,090

Порески биланс за 2016. ће бити измењен због исправке материјално значајних грешака и корекције биланса успеха. Детаљнија објашњења о очекиваној промени пореског биланса у Напомени 6.2.

10.15.3. Порески кредити по годинама

Година настанка пореског кредита, као и година када истиче могућност да Друштво користи порески кредит за улагања у основна средства, приказана је у наредној табели.

Година настанка пореског кредита	Година истека пореског кредита	2017	2016
2009	2019	349,497	349,497
2010	2020	10,197	10,197
2011	2021	3,252	3,252
2012	2022	7,548	7,548
2013	2023	422	422
УКУПНО		370,916	370,916

Обрачун пореског кредита на бази улагања у основна средства током 2017. године није вршен јер је ово право укинато 2014. године.

11. БИЛАНС СТАЊА

11.1. Нематеријална имовина

Преглед 2017. год.				
	Остала права-жиг	Пројекти, софтвери	Нем.улагања у припреми	Укупно
Набавна вредност				
Стање на почетку године	111,105	127,431	5,811	244,347
Набавке у току године	0	0	70,510	70,510
Преноси-смањење/повећање	0	70,510	(70,510)	0
Отуђивање и расхоровање	0	0	0	0
Ревалоризација-еф.процене	0	0	0	0
Стање на крају године	111,105	197,940	5,811	314,856
Исправка вредности				
Стање на почетку године	55,552	94,586	0	150,139
Амортизација за годину	11,110	17,403	0	28,514
Преноси-смањење/повећање	0	0	0	0
Отуђивање и расхоровање	0	0	0	0
Ревалоризација-еф.процене	0	0	0	0
Стање на крају године	66,663	111,989	0	178,652
САДАШЊА ВРЕДНОСТ	44,442	85,951	5,811	136,204
Преглед 2016. год.				
	Остала права-жиг	Пројекти, софтвери	Нем.улагања у припреми	Укупно
Набавна вредност				
Стање на почетку године	111,105	124,458	5,811	241,374
Набавке у току године	0	0	3,327	3,327
Преноси-смањење/повећање	0	(84)	0	(84)
Отуђивање и расхоровање	0	(270)	0	(270)
Ревалоризација-еф.процене	0	0	0	0
Стање на крају године	111,105	124,104	9,138	244,347
Исправка вредности				
Стање на почетку године	44,442	74,772	0	119,214
Амортизација за годину	11,110	20,081	0	31,192
Преноси-смањење/повећање	0	(59)	0	(59)
Отуђивање и расхоровање	0	(208)	0	(208)
Ревалоризација-еф.процене	0	0	0	0
Стање на крају године	55,552	94,586	0	150,139
САДАШЊА ВРЕДНОСТ	55,552	29,517	9,138	94,208

11.2. Некретнине, постројења и опрема

Преглед 2017.год.

	Грађевин. објекти	Опрема	Основ. сред. у припреми	Аванс за инвестиције	Укупно
Набавна вредност					
Стање на почетку године	6,598,582	3,422,435	439,047	5,193	14,525,871
Набавке у току године			54,645		54,645
Пренеси-смањење/повећање	11,695	41,930	(53,625)	42,218	2,743
Отуђивање и расхоровање		(31,831)			(31,831)
Ревалоризација-еф.процене					0
Стање на крају године	6,610,277	3,432,534	440,067	47,411	14,551,428
Исправка вредности					
Стање на почетку године	414,503	813,634	0	4,793	1,232,929
Амортизација за годину	136,188	265,699			401,888
Отуђивање и расхоровање		(13,442)		0	(13,442)
Повећање - смањење	0	0		15,068	15,068
Ревалоризација-еф.процене					0
Стање на крају године	550,691	1,065,891	0	19,861	1,636,443
САДАШЊА ВРЕДНОСТ	6,059,586	2,366,642	440,067	27,550	12,914,985

Преглед 2016.год.

	Земљиште	Грађевин. објекти	Опрема	Основ. сред. у припреми	Аванс за инвестиције	Укупно
Набавна вредност						
Стање на по	4,030,431	6,562,257	3,393,918	439,875	8,048	14,434,530
Набавке у току године				102,694		102,694
Пренеси-см:	30,183	36,325	37,098	(103,522)		84
Отуђивање и расхоровање			(8,581)		(2,855)	(11,436)
Ревалоризација-еф.процене						0
Стање на кр	4,060,614	6,598,582	3,422,435	439,047	5,193	14,525,871
Исправка вредности						
Стање на по	0	279,717	541,402	0	7,517	828,636
Амортизација за годину		134,740	274,333			409,073
Отуђивање и расхоровање			(2,114)		(2,723)	(4,837)
Повећање - смањење		45	14		0	59
Ревалоризација-еф.процене						0
Стање на кр	0	414,503	813,634	0	4,794	1,232,930
САДАШЊА ВРЕДНОСТ	4,060,614	6,184,080	2,608,801	439,047	399	13,292,941

Садашња вредност некретнина, постројења, опреме и инвестиција у току које су под хипотеком на дан 31.12.2017. износе **6.925.800 хиљада РСД**. Захтев за промену повериоца поднет је дана 07.02.2018. године по основу преноса потраживња са Галенике ад на Галинг доо, након добијања Решења из Регистра покренуће се поступак брисања хипотека са Галинга доо.

На дан 31.12.2017. било је је закључених, а нереализованих уговора (или делимично реализованих) за набавку опреме, те сагласно захтевима МРС 16 обелодањујемо следеће и то:

-Уговор број 1539/09.10.2017. – добављач **Медика-Пројект д.о.о.**, набавка добара-**машина за прање лабораторијског посуђа**, с обзиром да авансни део још увек није плаћен, ни предметна набавка није реализована.

-Уговор број 562/06.04.2017. – добављач **Asseco See d.o.o.**, набавка добара- опреме и увођење система за серијализацију. До данас је извршена авансна уплата у износу 15.470.705,22 РСД. Рок испоруке: 6 месеци. У току је реализација предметне набавке

Како је Друштво током 2017. године дошло у посед нових чињеница, те и нових преписа листова непокретности, Одлуком Генералног директора број **27** од **12.01.2018.** године, извршено је **усклађивање података, умањење површине и вредности земљишта** у Земуну, површине **3.667м²** (инвентарски број WZ004011), и то према препису листа непокретности број 2799, К.О. Земун Поље од 15.12.2017. године.

11.3. Инвестиционе некретнине

Промена стања инвестиционих некретнина	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Почетно стање (01.јануара)	129,805	83,191
Корекција почетног стања		
Нове набавке	(0)	46,614
Пренос са једног облика на други		
Ревалоризација - ефекти процене		
Отуђивање и расхоровање		
Крајње стање (31.децембра)	<u>129,805</u>	<u>129,805</u>

11.4. Дугорочни финансијски пласмани

	<u>2017</u>		<u>2016</u>	
	Бруто	Исправка	Нето	Нето
Учешће у Галеника Црна Гора д.о.о	464,475	331,378	133,096	185,725
Учешће у Галинг д.о.о.	39		39	39
Учешће у Галеника Бања Лука д.о.о.	95		95	96
Учешће у Галеника Клирит д.о.о.	185,274	185,274	-	-
	649,883	516,652	133,231	185,860

На основу Одлуке број **213/13.02.2018.** године, Друштво је извршило **делимично обезвређење улога** у зависно друштво “Галеника Црна Гора” доо у износу од **52.629** хиљада РСД и свело вредност улога на надокнадиву вредност на дан 31.12.2017. године у износу од **133.096** хиљада РСД.

У ранијим обрачунским периодима, Друштво је извршило обезвређење у целости улога у зависно друштво “Галеника Клирит” доо у износу од 185.274 хиљада РСД, с обзиром да зависно друштво “Галеника Клирит” доо има негативан укупан капитал, односно губитак изнад висине капитала. Улагања у зависна, заједнички контролисана и придружена правна лица се, на основу релевантних одредби МСФИ, у Друштву књиговодствено обухватају по методу набавне вредности. Међутим, ако се, сходно МРС 36, установи да је надокнадива вредност учешћа мања од набавне (књиговодствене) вредности, Друштво своди вредност учешћа на надокнадиви износ, а снижавање учешћа (обезвређење) исказује као расход у периоду када је обезвређење установљено. Разлика за коју се умањује вредност учешћа у капиталу зависних правних лица књижи се на терет рачуна групе 583.

II Дугорочни пласмани матичним и зависним правним лицима

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Дугорочни пласмани Галингу	2,864,096	
Дугорочни пласмани Клириту	14,784	
	2,878,879	

III Остали дугорочни финансијски пласмани

	2017			2016		
	Бруто	Исправка	Нето	Бруто	Исправка	Нето
Инвестбанка				863	863	-
Унифарм Ниш				7,810	7,810	-
Унифарм Подгорица				191	191	-
Беобанка				597	597	-
Југобанка				3,851	3,851	-
Станком холдинг	11,498	11,498	-	11,498	11,498	-
Београдска банка				20,530	20,530	-
"I.G.C. LTD" Кипар	2,478	2,478	-	2,928	2,928	-
Цептер банка	26	-	26	26		26
Улагање у Хабит	84,860	84,860	-	84,860	84,860	-
Стамбени кредити	3,406		3,406	3,745		3,745
	102,268	98,836	3,432	136,899	133,128	3,771

На основу Одлуке број 22/11.01.2018. године, Друштво је искњижило остале дугорочне финансијске пласмане у пословним банкама коју су већ били обезвређени и индиректно отписани, у износу од 25.841 хиљада РСД, према Одлукама Агенције за осигурање депозита и санацију банака број БС 43/2011 од 05.07.2001. године.

11.5 Сумњива и спорна потраживања

	2017			2016		
	Бруто	Исправка	Нето	Бруто	Исправка	Нето
Домаћи купци- тужени и спорни	11,628,600	11,626,935	1,666	11,634,847	11,634,847	0
Купци у иностранству - тужени и спорни	318,172	318,172	0	357,999	357,999	0
Остала спор. потр.-банке	23,980	23,980	0	23,980	23,980	0
Остала спор. потр.-Трудбеник	2,990	2,990	0	2,990	2,990	0
Остала спор. потр.-Клирит позајмице	31,552	31,552	0	6,260	6,260	0
	12,005,294	12,003,629	1,666	12,026,076	12,026,076	0

Над купцима *Велефарм АД холдинг, Велефарм Инвест, Велефарм ВФБ, Велефарм Пролек, БГ фарм, Ветфарм ад, Ветфарм логистика* је **проглашено банкротство**, а над купцима *Ветпром Суботица, Монтажа а.д. и „Habit Pharm“, Срболек, Еурополис, ЈУ бизнис и Универзал банка* покренут је стечајни поступак, односно УППР. Друштво је пријавило своја потраживања од дужника која се у билансу стања воде на туженим и спорним потраживањима од купаца у у земљи и иностранству у износу од **11.392.106** хиљада динара, на ванбилансној евиденцији у износу од **546.711** хиљада динара а остатак се односи на дугорочне пласмане, дате авансе, потраживања од банака и непрокњижену непризнату затезну камату. Од укупно пријављеног потраживања од дужника, у износу од **13.450.026** хиљада РСД, у поступку стечаја призната су потраживања Друштва као разлучног, односно стечајног повериоца у износу од **8.888.114** хиљада РСД. За оспорена

потраживања поднете су тужбе за утврђивање основаности ових потраживања пред надлежним Трговинским судовима.

11.6. Залихе и дати аванси

	2017			2016		
	Бруто	Исправка	Нето	Бруто	Исправка	Нето
Материјал	849,823	(56,328)	793,496	817,730	(53,099)	764,631
Ситан инвентар	48,334	(47,932)	402	49,118	(48,716)	402
Недовршени производи	51,506		51,506	60,162		60,162
Готови производи	605,112		605,112	751,952		751,952
Роба	14,495	0	14,495	6,367	0	6,367
Дати аванси за залихе:	781,023	(656,976)	124,047	950,070	(680,464)	269,607
-у земљи	75,257	(16,915)	58,342	156,325	(17,349)	138,976
-за увоз	72,148	(9,338)	62,809	135,159	(5,775)	129,384
-за увоз (спорно)	618,947	(618,947)	0	645,067	(645,067)	0
-Галеника Црна Гора д.о.о.о.	14,671	(11,776)	2,895	13,356	(12,273)	1,083
- Галеника Бања Лука д.о.о.	0		0	164		164
- Галеника Клирит д.о.о.	0		0	0		0
	2,350,293	(761,235)	1,589,058	2,635,401	(782,279)	1,853,122

Друштво је након анализе стручних служби у 2017. години, формирало исправку вредности залиха сировина и паковног материјала којима је истекао рок, а којима Контрола квалитета није доделила код 99 у износу од 20.366 хиљада динара од којих се највећи износ односи на сировину *Cilazapril* у износу од 1.743 хиљада динара. У 2017. години по процени Сектора технике и логистике извршена је исправка вредности залиха техничког материјала у износу од 17.058 хиљада динара, до доношења одлуке о директном отпису.

Друштво је извршило индиректан отпис залиха готових производа са кодом 99 у износу од 18.211 хиљада динара до доношења одлуке о директном отпису. Такође, залихе готових производа су умањене за износ од 5.069 хиљада динара по основу залиха којима је истекао рок и којима је рок 99/99/99, а нису на коду 99. Друштво је извршило и умањење залиха готових производа за износ од 27.119 хиљада динара по основу ефекта обрачуна залиха са кратким роком, које ће у будућем периоду бити продате са рабатом од 10-90%. Залихе полупроизвода су умањене за износ 16.657 хиљада динара по основу залиха са истеклим роком, за које су стручне службе дале информацију да се неће утрошити

11.7. Краткорочна потраживања

	2017			2016		
	Бруто	Исправка	Нето	Бруто	Исправка	Нето
Купци у земљи	804,381	11,704	792,677	882,543	2,815	879,728
Куп.зависна пр.л.- Црна Гора	413,317	396,994	16,324	399,958	372,487	27,471
Куп.зависна пр.л.- Галинг	481	0	481	271,162	0	271,162
Куп.зависна пр.л.- Клирит	115,751	114,564	1,187	104,249	100,489	3,760
Купци у иностранству	64,365	23,089	41,276	56,436	21,548	34,888
Потраживања од извозника	18,163	0	18,163	23,231	0	23,231
Рефун. за испл. боло. и инвал.	5,558		5,558	5,592		5,592
Пот.за исплате дневница за сл.пут	165	95	71	843	106	737
Спорна потр. од радника	2,203	2,203	0	3,590	3,590	0
Потраживања од Галинга	97,722	0	97,722	0	0	0
	1,522,106	548,648	973,458	1,747,604	501,035	1,246,569

С обзиром да су потраживања за есконтване менице од емитената потенцијална потраживања, по препоруци ревизора, пренета су на ванбилансну евиденцију као и потенцијалне обавезе према пословним банкама за евентуалне регресне обавезе.

Исправка вредности појединих потраживања извршених током 2017. године је презентована у Напомени 9.1., док је информација о неусаглашеним односима са појединим купцима презентована у Напомени 11.19. На предлог комисије за процену исправке вредности потраживања, Генерални директор је донео одлуку о процени наплативости потраживања, сходно томе извршено је обезвређење потраживања (индиректан отпис у пословним књигама). *Основне претпоставке процене су биле:*

- Да су потраживања старија од 60 за домаћа или 90 дана за ино,
- Да су купци дужи период у блокади на текућим рачунима,
- Да је над њима покренут поступак стечаја или ликвидације,
- Да је друштво покренуло судски спор за наплату потраживања.

11.8. Краткорочни финансијски пласмани

Структура краткорочних финансијских пласмана

	2017	2016
Краткорочни кредити зависном правном лицу (Галеника Клирит)	2,633	18,179
Хартије од вредности - примљене менице од купаца	164,547	280,263
Минус: Исправка вредности примљених меница	-	
Краткорочни кредити дати запосленима	5,777	120,729
УКУПНО	172,957	419,171

11.9. Готовина и готовински еквиваленти

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Текући рачун	18,614	209,858
Девизни рачун	119,835	2,502
Благајна	230	280
Остала новчана средства	382	706
	<u>139,062</u>	<u>213,346</u>

У оквиру текућих динарских и девизних рачуна Друштва исказана су средства:

- у пословним банкама у земљи (Комерцијална банка, Банка Инеза, АИК банка, Социете Генерал банка, Уникредит банка, Српска банка, Поштанска штедионица, ОТП банка, Дунав Банка, Јубмес банка, Ерсте банка) и
- на девизним рачунима представништва (Сарајево, Македонија, Москва).

11.10. Активна временска разграничења

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Потраживања за нефактурисани приход	26,794	477,723
Разграничен порез на додату вредност	23,739	26,042
Унапред плаћени трошкови	24,619	48,503
УКУПНО	<u>75,151</u>	<u>552,268</u>

11.11. Капитал

Структура капитала	<u>2017</u>	<u>2016</u>
<i>Основни капитал</i>		
Основни капитал	28,241,035	10,580,000
Свега основни капитал (1)	28,241,035	10,580,000
<i>Остали капитал</i>		
Ревалоризационе резерве	7,395,794	7,480,899
Нераспоређени добитак	6,513,115	
Губитак до висине капитала	(32,771,280)	(32,771,280)
Свега остали капитал (2)	(18,862,371)	(25,290,381)
УКУПНО КАПИТАЛ (1+2)	<u>9,378,664</u>	<u>(14,710,381)</u>
Губитак изнад висине капитала	0	(14,710,381)

ISIN	CFI	јединична вредност ФИ	број емитованих ФИ
RSGLNKE09529	ESVTFR	10.580,00	2.669.285

На VIII ванредној скупштини акционара Друштва одржаној 14.08.2017. године донета је Одлука о издавању III емисије обичних акција (без јавне понуде ради повећања основног капитала- конверзије дуга у капитал) у износу од 14.696.000.000, односно 1.389.036 комада.

На IX ванредној скупштини акционара Друштва одржаној 01.12.2017. године донета је Одлука о издавању IV емисије обичних акција (без јавне понуде ради повећања основног капитала- путем новчаног улога) у износу од 2.965.034,420, односно 280.249 комада.

Након повећања, уписана вредност уплаћеног основног капитал Друштва износи **28.241.035.300 РСД** и подељен је на 2.669.285 акција, номиналне вредности од 10.580 динара по акцији.

Власничка структура основног капитала:

- акцијски капитал **AELIUS S.A.R.L. Луксембург** (матични број Б218087) у износу од 23.690.979.340 (2.239.223 обичних акција, 83,888495%),
- акцијски капитал **Галеника ад** (акције стечене на основу члана 39. Закона о приватизацији (матични број 07726325) у износу од 2.965.034.420 (280.249 обичних акција, 10,4999029%),
- акцијски капитал **малих акционара** (запослени и бивши запослени) у износу од 1.585.021.540 (149.813 обичних акција, 5,61248%).

11.12. Дугорочна резервисања

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Резервисања по основу судских спорова у складу са МРС 37	56,577	125,445
Резервисања у складу са МРС 19-за недоспеле отпремнине приликом одласка у пензију	118,507	113,675
Резервисања у складу са МРС 19- примања запослених (јубиларне награде)	71,247	69,728
	246,331	308,848

Рекапитулација кретања резервисања за судске спорове током 2017. године

	<u>правна лица</u>	<u>физичка лица</u>
Стање на дан 01.01.2017.	121,529	3,916
Додатна резервисања	8,214	798
Искоришћена резервисања	17,168	1,970
Укидање у корист прихода	58,742	-
Пренето на конто обавеза	-	-
Стање на дан 31.12.2017.	53,833	2,744

За спорове са добављачима код којих је извесно да ћемо изгубити спор, Друштво није извршило резервацију за износ главнице, јер су обавезе већ прокњижене на конту - обавезе према добављачима. Резервација је извршена за износ камата и трошкова спора.

Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених су исказана на основу актуарског обрачуна екстерног консултанта.

Рекапитулација кретања резервисања за примања запослених (MPC 19) током 2017. године

	<u>отпремнина</u>	<u>јубиларне награде</u>
Стање на дан 01.01.2017.	113,675	69,728
Додатна резервисања	54,927	21,348
Искоришћена резервисања	50,095	19,829
Стање на дан 31.12.2017.	118,507	71,247

Параметри коришћени у актуарском обрачуну

<i>Назив</i>	<i>Износ</i>
Стопа раста зараде запослених	2%
Дисконтна стопа	4%
Стопа флукуације запослених	2%

11.13. Дугорочне обавезе

	<u>2017</u>	<u>коригована 2016</u>
Дугорочни кредити у земљи	-	822,404
Дугорочни кредити по гаранцији Владе РС	473,891	1,358,195
Остале дугорочне обавезе према држави	-	10,901,639
Обавезе према матичном пр.лицу-Аелиус	499,244	
	<u>973,135</u>	<u>13,082,238</u>

Валутна структура дугорочних кредита на дан биланса стања је била следећа:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
ЕУР	473,891	1,621,691
РСД	0	558,908
	<u>473,891</u>	<u>2,180,599</u>

11.14. Краткорочне финансијске обавезе

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Краткорочне позајмице од зависних правних лица	628,530	650,330
Краткорочни кредити у земљи	-	3,650,689
Део дугорочних кредита који доспевају до једне год	1,007,018	3,708,466
Обавезе по краткорочним обавезама - обвезнице	-	88,023
Обавезе према Галингу по преузетим кредитима	2,864,096	
	<u>4,499,644</u>	<u>8,097,508</u>

Валутна структура краткорочних обавеза по кредитима на дан биланса стања је била следећа:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
ЕУР	1,007,018	7,214,722
РСД		144,433
	<u>1,007,018</u>	<u>7,359,155</u>

Аналитичка рачност обавеза по основу дугорочних и краткорочних кредита (у хиљадама РСД) :

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
До једне године	1,007,018	7,678,024
Од једне до пет година	473,891	11,788,810
Преко пет година	0	0
Укупно	<u>1,480,909</u>	<u>19,853,959</u>

11.15. Обавезе из пословања

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Добављачи - матична и зависна правна лица		
Галеника Црна Гора д.о.о.	1,054	2,110
Галеника Клирит д.о.о.	91	18
Галеника Галинг д.о.о.	94,331	100,259
Галеника Бања Лука д.о.о.	8,325	2,931
Свега	103,802	105,318
Добављачи у земљи		
Добављачи - у земљи	573,967	3,232,950
Обавезе за нефактурисану робу и услуге у земљи	416,152	414,057
Свега	990,119	3,647,007
Добављачи у иностранству		
Добављачи - иностранство	585,191	1,512,088
Обавезе за нефактурисану робу и услуге у иностранству	13,053	29,685
Свега	598,244	1,541,773
Остале обавезе из пословања	-	18
УКУПНО	<u>1,692,165</u>	<u>5,294,116</u>

У оквиру **обавеза за нефактурисану робу у земљи**, поред осталог, исказане су обавезе за нефактурисану робу, нефактурисан помоћни технички материјал, материјал који није атестиран и др.

11.16. Остале краткорочне обавезе и ПВР

	<u>2017</u>	<u>коригована 2016</u>
Структура краткорочних обавеза и пасивна временска разграничења		
Обавезе по основу зарада и накнада зарада бруто	451,910	782,593
Обавезе по основу камата и трошкови финансирања	454,296	3,488,064
Обавезе према запосленима	1,267	1,738
Остале непоменуте обавезе	27,305	61,174
Унапред обрачунати трошкови	123,109	123,599
Укалкулисана ,неиздата одобрења купцима	442,825	322,528
Обавезе за разграничени ПДВ	-	37
Укалкулисане обавезе за неискорићени ГО	42,828	50,261
	<u>1,543,541</u>	<u>4,829,994</u>

Обавезе по основу зарада се односе на обавезе за неисплаћени део зараде (порези и доприносе) до 31.12.2017.године, у износу од **326.321 хиљада РСД за које се очекује отпис од стране ЦВПО** према Закључку Владе Републике Србије 05 Број 023-7344/2017-1 од 04. августа 2017.године, мимо наведеног, обавезе по основу зарада садрже и зараду за децембар 2017. године у износу од **120.950 хиљада РСД**, која је исплаћена у јануару.

Остале непоменуте обавезе се односе на неисплаћене обавезе за бивше запослене по основу регреса. Такође, у овој категорији се налазе и укалкулисане обавезе за неисплаћене обавезе по основу обавеза члановима Надзорног одбора у износу од **1.784 хиљада динара** и обавезе по основу уговора о делу у износу од **2.855 хиљада динара**.

Обавезе по основу камата се односе на укалкулисане трошкове камата по основу дугорочних и краткорочних кредита, по основу факторинга и камате за неизмирене обавезе по основу јавних прихода.

У категорији **унапред обрачунатих трошкова**, а на основу процене коју су урадиле стручне службе Друштва о расходованим количинама сировина и готових производа због истека рока или услед неисправности и које би требало бити уништене, а с обзиром на препоруку ревизора да су испуњени услови за признавање резервисања трошкова у складу са МРС 37 резервисани су трошкови који би настали у случају уништења **1.000 тона** фармацетског отпада у износу од **123.472 хиљада РСД**.

11.17. Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Обавезе за ПДВ	0	311,120
Обавезе за порезе и друге дажбине	233,594	203,940
	<u>233,594</u>	<u>515,060</u>

Обавезе за порезе и друге јавне дажбине се односе на доспеле неизмирене обавезе према ЛПА, од којих према напред поменутом Закључку, треба да буду отписане у износу од **190.329 хиљада РСД**.

11.18. Одложене пореске обавезе и одложена пореска средства

Одложене пореске обавезе које су исказане на дан 31. децембар се односе на опорезиве привремене разлике између књиговодствене вредности средстава која подлежу амортизацији и њихове пореске основице. Наиме, услед различитих одредби на бази којих се у Друштву одређује рачуноводствена амортизација (сходно одредбама професионалне регулативе; МРС и МСФИ и др.) и одредби којима се одређује пореска амортизација (Сходно Закону о порезу на добит правних лица), Друштво ће у будућем

периоду платити већи порез на добит него што би платило да му се са аспекта пореског законодавства призна стварно исказана књиговодствена амортизација.

Из наведеног разлога, Друштво признаје одложену пореску обавезу, која представља порез на добитак који ће бити платив када Друштво „поврати“ књиговодствену вредност средстава.

Износ одложених пореских обавеза израчунат је множењем висине опорезиве привремене разлике на крају године са стопом пореза на добит за наредне обрачунске периоде (15%).

Стање и промена стања одложених пореских обавеза је приказана у наредној табели.

Стање и промена стања одложених пореских обавеза	2017	2016
Књиговодствена вредност средстава која се амортизују на крају године	8,686,427	9,011,082
Пореска основица средстава која се амортизује на крају године	4,919,937	5,134,575
Опорезива привремена разлика	3,766,490	3,876,507
Одложене пореске обавезе	564,973	581,476

Стање и промена стања одложених пореских средстава (обавеза)	2017	2016
Стање одложених пореских обавеза на крају претходне године	581,476	595,225
Корекција одложених пореских обавеза по основу ревалоризационих резерви	8,051	881
Стање одложених пореских обавеза на крају текуће године	564,973	581,476
ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ (РАСХОДИ) ПРИХОДИ ПЕРИОДА	8,450	12,868

Одложени порески приход периода је признат у корист резултата Друштва у години када је установљено смањење стања одложених пореских обавеза.

11.19. Усаглашавање потраживања и обавеза

Друштво је извршило усаглашавање потраживања са домаћим и иностраним купцима са стањем на дан 30.11.2017. године.

Од укупно 67 **домаћих купаца**, на дан 30.11.2017. године, у износу од 1.463.447 хиљада РСД, усаглашено је 1.174.852 хиљада РСД, делимично усаглашено је 1 хиљада РСД, оспорено је - 746 хиљада РСД, враћено због непознате адресе 8.103 хиљада РСД и није враћено 281.226 хиљада РСД. Купцима у стечају, чија потраживања износе 11.534.310 хиљада РСД, ИОС нису слати с обзиром на став стечајних управника да на исте не одговарају, али су сва потраживања пријављена. Највећи део потраживања је признат од стране стечајних управника, док се за мање износе воде спорови, осим потраживања од БГ ФАРМ за која се води спор за већи део потраживања јер их стечајни управник у већем делу није признао.

Од укупно 14 **иностранних купаца**, на дан 30.11.2017. године, у износу од 458.751 хиљада РСД, усаглашено је 423.367 хиљада РСД, 23.895 хиљаде РСД је без одговора, неусаглашено је 11.489 хиљада РСД (од тога Галеника Црна Гора 422.483 РСД).

Друштво је извршило усаглашавање **обавеза са домаћим и иностраним добављачима** са стањем на дан 31.12.2017. године. Од укупно 196 примљених извода отворених ставки од **домаћих добављача**, који се односе на 2017. годину, у износу од 1.059.139 хиљада РСД, усаглашено је 829.807 хиљада РСД, а остатак је неусаглашен. Разлика се углавном односи на фактуре које нису достављене на књижење или су достављене касније па су те обавезе евидентирани на конту нефактурисаних обавеза. (тачка 11.5).

Од укупно примљена три извода отворених ставки, **од иностраних добављача**, који се односе на 2017. годину, у износу од 30.533 хиљаде РСД, усаглашено је 29.858 хиљаде РСД, а неусаглашенио 675 РСД.

11.20. Ванбилансна актива и ванбилансна пасива

Сходно законским одредбама Друштво је у својим финансијским извештајима исказало ванбилансну активу и ванбилансну пасиву. Ставке исказане у оквиру ванбилансне активе и ванбилансне пасиве, а које су приказане у наредној табели, не представљају средства ни обавезе Друштва, већ првенствено служе у контексту информативне улоге корисника финансијских извештаја.

Структура ванбилансне активе и пасиве

	2017	2016
Примљене гаранције, авали и друга јемства		
Примљене гаранције - домаћи добављачи	7,780	12,042
Примљене гаранције - ино добављачи	18,832	22,490
Примљене гаранције - залог у роби	1,536,179	1,536,179
Свега	1,562,791	1,570,711
Дата јемства по кредитима у земљи	-	46,206
Дате гаранције - залог у роби (девизни део)	2,932,870	2,474,076
Дате гаранције - залог у роби (динарски део)	1,030,975	1,030,975
Свега	3,963,845	3,551,257
Остала ванбилансна актива/пасива		
Привремени извоз	8,440	10,620
Роба на чувању	5,847	
Нерасположиве залихе		333,279
Есконтване менице	426,894	279,242
Непрефактурисани трошкови есконта	201,208	201,208
Резервни делови	2	2
Обавезе Дунав осигурање-јемство	374,010	
УКУПНО	1,016,402	824,351

12. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ СТРАНАМА

Сходно захтевима из МРС 24 – обелодањивање повезаних страна, у наставку је извршено обелодањивање односа, трансакција између Друштва и зависних Друштава и кључног руководећег особља.

Односи са зависним друштвима

Структура обавеза и потраживања према повезаним правним лицима у 000 динара		
Потраживања		
	2017	2016
Галеника Црна Гора (аванс)	14,671	1,083
Галеника Црна Гора (купац)	16,324	27,471
Галеника Бања Лука (аванс)		164
Галеника Клирит (купац)	1,187	3,761
Галеника Клирит (дугорочни фин.пласмани)	31,552	-
Галеника Клирит (дате позајмице)	17,417	18,179
Галеника Клирит (купац-нефактрисани приход)	769	1,942
Галинг (купац)	481	291,721
Галинг (потраживања по преузетим обавезама)	97,722	
Галинг (нефактрисани приход)	214	224
Галинг (финансијски пласмани)	2,864,096	
Свега	3,044,432	344,545
Обавезе		
	2017	2016
Галеника Црна Гора (примљени аванси)	1,054	
Галеника Црна Гора (добављач-нефактурисане обавезе)	6,167	3,149
Галеника Црна Гора (добављач)		2,110
Галеника Бања Лука (аванс)		
Галеника Бања Лука (добављач)	8,325	2,931
Галеника Бања Лука (добављач-нефактурисане обавезе)	1,787	291
Галеника Клирит (добављач)	91	18
Галинг (обавезе за примљене позајмице)	628,530	650,330
Галинг (остале краткорочне финансијске обавезе)	2,864,096	
Галинг (добављач)	94,331	100,259
Галинг (добављач-нефактурисане обавезе)	7,374	7,368
Галинг (примљени аванси)		
Галинг (обавезе за камате)	198,137	251,592
Свега	3,809,894	1,018,048

Структура прихода и расхода према повезаним правним лицима у 000 динара		
Трошкови		
	2017	2016
Галеника Црна Гора-трошкови на изради учинака	55,358	66,113
Галеника Црна Гора-трошкови таксе и обнове регистрације	3,307	5,145
Галеника Бања Лука-трошкови таксе и обнове регистрације	31,002	38,917
Галеника Клирит -уtroшак сировина	58	1,277
Галинг-трошкови уређења просторија	36,000	36,000
Галинг-расходи камата по основу позајмица	40,764	134,739
Галеника Клирит-обезвређење потраживања	14,075	12,736
Галеника Црна Гора-обезвређење потраживања	40,676	20,415
Свега	221,240	315,342
Приходи		
Приход од продаје зависним друштвима Галеника Црна Гора	44,418	42,324
Финансијски попусти дати Црној Гори	(14,201)	(13,721)
Остали пословни приходи од продаје паре, услуга обезбеђења	9,027	12,893
Приход од закупа Галинг	2,627	788
Приходи од укидања обезвређења Бања Лука		126
Приход од продаје робе Галингу	6,837	369,730
Приходи од камата на позајмице Клириту	51	51
Свега	48,759	412,191

Односи са Републиком Србијом

У складу са Уговорима о дугорочним кредитима, а према члану који дефинише инструменте обезбеђења, Република Србија- Управа за јавни дуг је дужна да по гаранцији измирује дугове према Комерцијалној и Уникредит банци. Даље, према Уговору о купопродаји Друштва, Управа за јавни дуг се обавезала да потраживања по основу отплаћених кредита неће потраживати од Друштва.

Примања кључног руководећег особља

Са аспекта кључног руководећег особља, у наредној табели је приказана структура примања, како у текућој, тако и у претходној години.

Структура накнада кључног руководећег особља	2017	2016
Бруто зарада	35,724	31,379

13. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ И ПОТЕНЦИЈАЛНА СРЕДСТВА

Потенцијалне обавезе, које могу да резултирају одливом економских користи Друштва, првенство могу да настану по основу судских спорова.

Обавезе по основу судских спорова са правним лицима у којима је Друштво тужена страна, у износу од 445.469 хиљада РСД, 787 хиљада ЕУРА и, 103 хиљаде УСД и 5 хиљада КМ од којих је измирено 156.207 хиљаде РСД и 745 хиљада ЕУР и 103 хиљаде УСД, се углавном односе на судске спорове са добављачима према којима је већ формирана обавеза у билансу стања, и то за испоручену, а неплаћену робу или услуге, где је извесно да ће Друштво изгубити спор.

Исказана вредност спорова односи се на вредност главног дуга за које је извршено утужење, па је извршено резервисање за затезну камату обрачунату до 31.12.2017 године. Највећи износ резервације за затезну камату, односи се на судски спор са Телеком Србија и износи 10.325 хиљада РСД. Потенцијане обавезе Друштва су и **судски спорови са физичким лицима** који је углавном односе на неисплаћени регрес, отпремнине, накнаду штете због отказа Уговора о раду итд. Укупан процењени износ ових спорова на дан 31.12.2017 је 25.391 хиљада динара, и 271 хиљада КМ. У билансу стања се не налазе обавезе по основу накнаде штете.

Пресудом привредног суда у Београду бр 5863/13 од 17.05.2017, тужилац **МД Нини из Ниша** тужба је делимично усвојена и Друштво је у обавези да плати износ од 8.000 хиљада РСД са обрачунатом каматом почев од 22.09.2010 па до исплате, а тужилац је обавезан да туженом надокнади трошкове поступка. Над тужиоцем је у међувремену покренут претходни стечајни поступак.

Поводом тужбе **Ветфарм А.Д. у стечају**, правоснажно, и извршном пресудом Привредног суда у београду бр П-2177/14 од 03.07.2014 одбијен је тужбени захтев и тужилац је обавезан да надокнади Друштву трошкове поступка .

14. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА СТАЊА

Друштво је извршило укалкулисавање трошкова закључно са 16.03.2018. год. на бази прокњижене документације која је пристигла у Службу рачуноводства.

Од Дунав осигурања Друштво је добило писмо о опросту дуга по основу XV емисије обвезница и извршеним плаћањима по уговорима о јемству, за Велефарм, са позивом на члан 6. став 2. и 3. Уговора о уступању потраживања уз накнаду између Дунав осигурања И Галинга, који каже да ће задржати у својим књигама потраживање по основу уговора о јемству до окончања стечајних поступака над Велефарм ВФБ И Велефарм Холдинг, али да одустаје од права наплате истих. Ове обавезе Друштво је евидентирало на ванбилансној евиденцији.

15. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Средњи курсеви за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примењени за прерачун девизних позиција биланса стања у динаре, за поједине главне валуте су били следећи:

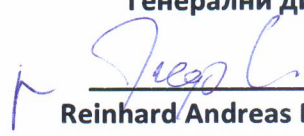

Званични средњи курс Народне банке Србије		
Валута	31.12.2017.	31.12.2016.
		<i>Износ у динарима</i>
1 ЕУР	118.4727	123.4723
1 УСД	99.1155	117.1353
1 РУБ	1.7207	1.9323
1 ЦХФ	101.2847	114.8473
1 ГБП	133.4302	143.8065
1 ДКК	15.9099	16.6073
1 БАМ	60.5741	63.1304
1 ДЕМ	60.5741	63.1304

16. УСВАЈАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

Финансијски извештаји Друштва за 2017. годину су оверени од стране Генералног директора 02. априла 2018. године

ГАЛЕНИКА а.д. Београд

Генерални директор

Reinhard Andreas Dr. Nordmann